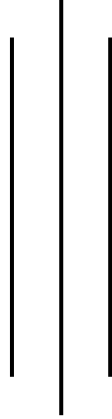

तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७६/०७७ - २०८०/०८१)

निर्वाचन आयोग, नेपाल
कान्तिपथ, काठमाडौं

२०७६

प्रकाशक

निर्वाचन आयोग, नेपाल

कान्तिपथ, काठमाडौं

टेलिफोन नं. : (९७७) ०१-४२२८६६३

ईमेल : info@election.gov.np

प्रकाशन वर्ष : २०७६

सर्वाधिकार : निर्वाचन आयोगमा सुरक्षित

प्रकाशन : २००० प्रति

शुभकामना

निर्वाचन व्यवस्थापनमा समग्र सुधार गर्ने हेतुले आर्थिक वर्ष २०६५/०६६ देखि आयोगले पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको प्रारम्भ गरे पश्चात दुईवटा रणनीतिक योजना कार्यान्वयन भइसकेका छन्। यसै परिप्रेक्षमा विगतमा सम्पन्न भएका रणनीतिक योजनाको समिक्षा तथा पृष्ठपोषण समेतका आधारमा तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७६/०७७-२०८०/०८१) स्वीकृत गरी प्रकाशन गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ।

निर्वाचन आयोगबाट कार्यान्वयन भएका पहिलो र दोश्रो आवधिक रणनीतिक योजनाबाट निर्वाचनका प्रकृया र विधिमा प्रविधिको प्रयोगद्वारा संस्थागत सुदृढीकरण एवं क्षमता विकासको क्षेत्रमा भएका उपलब्धि र प्रतिफल अत्यन्त महत्त्वपूर्ण रहेका छन्। यसबाट आयोग स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, व्यावसायिक, र विश्वसनीय रूपमा आवधिक निर्वाचन सम्पन्न गर्न सक्षम हुँदै गएको छ। यसबाट अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा आयोगको शाख, छवि, प्रतिष्ठा र विश्वसनियता अभिवृद्धि हुनुका साथै निर्वाचन आयोग निर्वाचन व्यवस्थापन गर्ने सक्षम संवैधानिक निकायको रूपमा स्थापित भएको छ। निर्वाचन आयोगलाई निर्वाचनको संचालन, रेखदेख, निर्देशन र नियन्त्रण गर्ने संविधान प्रदत्त अधिकार अन्तर्गत तोकिएकै मितिमा यस अघि सम्पन्न दुईवटा संविधान सभा निर्वाचन वि.सं.२०७४ सालमा सम्पन्न राष्ट्रपति, उपराष्ट्रपति, राष्ट्रिय सभा, प्रतिनिधि सभा, प्रदेश सभा र स्थानीय तहको निर्वाचन तथा समय समयमा सम्पन्न उपनिर्वाचनले यस तथ्यको पुष्टि गरी सकेका छन्। यद्यपि निर्वाचन आयोगलाई संस्थागत, प्रशासनिक, वित्तीय, व्यवस्थापन, उत्तरदायित्व र अनुगमन मुल्याङ्कनका क्षेत्रमा थप स्वायत्तता प्रदान गरी अझ बढी सक्षम, सुदृढ र सवल बनाउन जरुरी देखिन्छ।

"स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय एवं मितव्ययी निर्वाचन" को प्रत्याभूति दिन निर्वाचन आयोगले सञ्चालन गर्ने सबै निर्वाचनहरू व्यावसायिक, पारदर्शी र विश्वसनीय ढङ्गले कुशलतापूर्वक व्यवस्थापन गर्न सक्ने गरी योजनावद्ध एवं निरन्तर सुधारको आवश्यकता प्रखर बन्दै गएको कुरालाई आयोगले गम्भीरतापूर्वक आत्मासात गरेको छ । यिनै तथ्यको आधारमा निर्वाचन

व्यवस्थापन सुधारका समकालीन सवालहरुलाई समेटेर लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको सुदृढीकरण र सुशासन प्रवर्द्धनका लागि स्वच्छ, स्वतन्त्र र निष्पक्ष निर्वाचन भन्ने मूल मान्यतालाई ग्रहण गरी तेश्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना अगाडि बढाइएको हो। दोश्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको समीक्षा, आयोगको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण र आयोगले अवलम्बन गर्दै आएका मार्गदर्शक सिद्धान्तलाई मध्यनजर राखी दीर्घकालीन सोंच र पाँच मुख्य रणनीतिक स्तम्भका साथ तयार गरिएको प्रस्तुत तेश्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनामा आयोगको संस्थागत सुदृढीकरण, प्रविधियुक्त निर्वाचन व्यवस्थापन प्रणालीको विकास, निर्वाचन सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी सुधार, राजनीतिक दलको दर्ता र नियमको उपयुक्त व्यवस्थापन तथा निर्वाचन व्यवस्थापन एवं नागरिक शिक्षामा समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धिलाई जोड दिइएको छ।

यस रणनीतिको कार्यान्वयनमा सहजता र प्रतिफलको सुनिश्चितताको लागि वितीय व्यवस्थापन, समय सारिणी सहितको कार्ययोजना, निरन्तर अनुगमन, आवधिक समीक्षा र मूल्याङ्कन, जोखिम विश्लेषण र न्युनीकरण तथा रणनीतिक योजनाको तर्कवद्ध खाका समेत समावेश गरिएको छ। यसबाट निर्वाचन चक्र अनुसार निर्वाचन पूर्व, निर्वाचनको अवधि र निर्वाचन पश्चातका सबै कार्यहरु सुचारू भई आयोगलाई सदैव जीवन्त र क्रियाशील निर्वाचन व्यवस्थापन निकायको रूपमा राख्न सकिनेछ भन्ने मेरो विश्वास छ। जनताले लोकतन्त्रको सार्थक अनुभूति गर्ने माध्यम निर्वाचन भएको र निर्वाचन गराउने मुख्य जिम्मेवारी निर्वाचन आयोगमा निहित रहेको तथ्यलाई मनन् गरी तेश्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनमा सबैको सहयोग, समन्वय, साझेदारी र सहभागिताको अपेक्षा गर्दछु। प्रतिनिधीमूलक राजनीतिक व्यवस्थाको आधारशिला निर्वाचन एक विशिष्ट प्रकृतिको कार्य हो। त्यसैले निर्वाचन व्यवस्थापन निकायलाई स्वच्छ स्वतन्त्र र विश्वसनीय निर्वाचन सञ्चालन गर्न पर्याप्त श्रोत साधन, अधिकार र जिम्मेवारीको आवश्यकता पर्दछ। संविधान र कानूनद्वारा अधिकार सम्पन्न यस्ता निकायहरुले आफ्नो जिम्मेवारीलाई समय सापेक्ष रूपमा परिभाषित गरी समयको माग र आवश्यकता अनुसार सुधार र परिवर्तनलाई आत्मासात गर्दै आफूलाई परिमार्जित र रूपान्तरित गर्दै जानु पर्दछ। यसको निम्ति आवधिक रणनीतिक योजना महत्वपूर्ण अस्त्रको रूपमा रहेको हुन्छ। त्यसैले आयोगद्वारा कार्यान्वयनमा ल्याइएको यो तेश्रो पञ्चवर्षीय

रणनीतिक योजनाले आयोगलाई तथ्यमा आधारित नीति निर्माण र योजनामा आधारित निर्वाचन व्यवस्थापन सुधार कार्यलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र परिणाममुखी बनाउन दिशा निर्देश गर्नेछ। साथै यसबाट दिगो विकासको लक्ष्य हासिल गर्न सहयोग पुग्ने र निर्वाचन व्यवस्थापनका विविध पक्ष बारे अध्ययन र विश्लेषण गर्न उपयुक्त र खँदिलो दस्तावेजको अभाव पूरा हुनेछ भन्ने मेरो विश्वास छ।

यो रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्न आयोगद्वारा गठित समितिमा रही महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुहुने रणनीतिक योजना निर्माण तथा श्रोत पहिचान समितिका संयोजक माननीय आयुक्त श्री इश्वरी प्रसाद पौड्याल तथा सदस्यहरूको परिश्रम र मेहनत प्रति आभार प्रकट गर्दछु। उक्त समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्न आयोग सचिवालयका सहसचिवको संयोजकत्वमा गठित कार्यदलका संयोजक तथा सदस्य एवम् यसलाई थप परिमार्जन गर्न आयोगको आव्हान र अनुरोध बमोजिम राय, सुझाव, प्रतिक्रिया र पृष्ठपोषण उपलब्ध गराई दिनुहुने राजनीतिक दल, विभिन्न मन्त्रालय, विकास साझेदार संस्था, विभिन्न व्यक्ति लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। यो रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनबाट निर्वाचन आयोग आफ्ना असल अभ्यास र उपलब्धिको जगेर्ना गर्दै आयोगलाई सक्षम र व्यावसायिक निकायको रूपमा संस्थागत गर्न क्रियाशील र प्रतिवद्ध छ र भइरहने छ भन्ने कुरा पुष्टि हुनुका साथै आयोगलाई सक्षम, सुदृढ र सामर्थ्यवान बनाउने आधार अझ मजबुद र शसक्त हुनेछ भन्ने विश्वास व्यक्त गर्न चाहन्छु।

दिनेश कुमार थपलिया
प्रमुख निर्वाचन आयुक्त

रणनीतिक योजनाको सन्दर्भमा

निर्वाचन आयोगको दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको अवधि २०७६ आषाढ मसान्तमा पुरा भई सम्बत् २०७६ श्रावणदेखि तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ। नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीको माध्यमबाट सुशासन, विकास र समृद्धि हासिल गर्ने परिकल्पना गरेको छ।

यस रणनीतिक योजनाले "स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय एवम् मितव्ययी निर्वाचन" लाई दूरदृष्टिको रूपमा अवलम्बन गर्दै आयोगको संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने, प्रविधियुक्त निर्वाचन व्यवस्थापन प्रणाली विकास गर्ने, निर्वाचन सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी सुधार गर्ने, राजनीतिक दल दर्ता र नियमनलाई व्यवस्थित गर्ने र निर्वाचन व्यवस्थापन एवम् नागरिक शिक्षामा समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्ने रणनीतिहरू तय गरेको छ। परिवर्तनले दिएका अवसर र चुनौतिहरूलाई आत्मसात गर्दै सरोकारवालाको अपेक्षा अनुरूप संवैधानिक एवम् कानूनी जिम्मेवारी पुरा गरी आयोगलाई सवल, सक्षम, गतिशील र विश्वसनीय संवैधानिक निकायका रूपमा विकास गर्न यो रणनीतिक योजना सफल हुने मैले विश्वास लिएको छु। रणनीतिक योजना तयारीको क्रममा सकारात्मक एवम् रचनात्मक सुझाव, सल्लाह र मार्गदर्शन प्रदान गर्नु हुने सरकारी एवम् सार्वजनिक निकाय, राजनीतिक दल, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, विकास साझेदार संस्था, सञ्चार जगत लगायत सबै सरोकारवालाहरूप्रति आभार प्रकट गर्दै यसको कार्यान्वयनमा समेत सबै पक्षबाट सार्थक सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु। अन्त्यमा रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा निरन्तर मार्ग निर्देशन एवम् पृष्ठपोषण दिनु हुने माननीय प्रमुख निर्वाचन आयुक्तज्यू, माननीय आयुक्तज्यूहरूप्रति आभार व्यक्त गर्दै योजना तयारी कार्यमा खटिनु भएका सबै कर्मचारीलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

देव कुमारी गुरागाईं
सचिव

विषय सूची

१.	पृष्ठभूमि	१
२.	दोस्रो रणनीतिक योजनाको समीक्षा	४
३.	वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण	७
४.	मार्गदर्शक सिद्धान्त	१२
५.	रणनीतिको खाका	१६
६.	रणनीति तथा कार्यनीति	१७
	६.१ रणनीति	१७
	६.२ कार्यनीति	१७
	६.३ कार्ययोजना (२०७६/०७७—२०८०/०८१)	२३
७.	वित्तीय व्यवस्थापन	१२९
८.	अनुगमन र मूल्याङ्कन	१२९
	क. आवधिक समीक्षा	१२९
	ख. मध्यावधि मूल्याङ्कन	१२९
	ग. अन्तिम मूल्याङ्कन	१३०
९.	अपेक्षित उपलब्धि	१३०
१०.	जोखिमको पहिचान तथा न्यूनीकरण	१३१
११.	रणनीतिक योजनाको लजिकल फ्रेमवर्क	१३३

तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना

१. पृष्ठभूमि

नेपाल सरकार वैधानिक कानून, २००४ ले नेपालमा पहिलो पटक विभिन्न जननिर्वाचित निकायको व्यवस्था गर्नुका साथै उमेर पुगेका सबैले भोट हाल्न पाउने हकलाई नागरिकको मौलिक हकको रूपमा व्यवस्था गरेको थियो । नेपालको अन्तरिम शासन विधान, २००७ ले विधान परिषदको निर्वाचनको निमित्त मतदाताहरूको नामावली तयार गर्ने कामको रेखदेख, नियन्त्रण र निर्देशन गर्न, निर्वाचन गराउन र निर्वाचन सम्बन्धी शङ्का र मुद्दा हेर्न निर्वाचन अदालत गठन गर्ने समेतका काम, कर्तव्य र अधिकार सहितको निर्वाचन आयोगको व्यवस्था गरेको पाइन्छ । अन्तरिम शासन विधान, २००७ ले गरेको व्यवस्था बमोजिम वि.सं. २०१५ सालमा नेपालमा पहिलो पटक प्रतिनिधि सभाको निर्वाचन सम्पन्न भएको थियो ।

नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०१५ र नेपालको संविधान, २०१९ ले संवैधानिक निकायको रूपमा निर्वाचन आयोगको व्यवस्था गरेका थिएनन् । वि.सं. २०२३ माघ १४ गते नेपालको संविधान, २०१९ को पहिलो संशोधनले निर्वाचन आयोगको गठन र काम, कर्तव्य, अधिकारलाई संविधानमा व्यवस्था गरेको पाइन्छ । नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ र नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ मा निर्वाचन आयोगको गठन एवम् काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धी व्यवस्थालाई निरन्तरता दिनुका साथै प्रमुख निर्वाचन आयुक्त र निर्वाचन

आयुक्तहरूको नियुक्ति संवैधानिक परिषदको सिफारिसमा हुने व्यवस्था गरेको थियो। वि.सं २०७२ सालमा जारी भएको नेपालको संविधानले निर्वाचन आयोगलाई संवैधानिक निकायको रूपमा अङ्गिकार गरेको छ ।

वि.सं. २०६३ सालको राजनीतिक परिवर्तनपछि मुलुक नयाँ राजनीतिक परिवेशमा प्रवेश गरेसँगै संविधान सभाको निर्वाचन सम्पन्न गर्ने संवैधानिक जिम्मेवारी निर्वाचन आयोगमा आयो । वि.सं. २०६४ मा पहिलो संविधानसभा सदस्य निर्वाचन सफलतापूर्वक सम्पन्न भयो । निर्वाचन व्यवस्थापनलाई अझ बढी स्वच्छ, स्वतन्त्र र प्रभावकारी ढंगले सम्पन्न गर्नका लागि रणनीतिक योजना मार्फत सुधारका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्नुपर्ने पृष्ठपोषण प्राप्त भएसँगै आयोगले वि.सं. २०६५ सालमा पहिलो पटक पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०६५-२०७१) निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको थियो । सोही रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयन अवधिमा वि.सं. २०७० सालमा भएको अर्को संविधान सभा सदस्य निर्वाचनमा वायोमेट्रिक प्रणालीमा आधारित फोटो सहितको मतदाता नामावलीको प्रयोग भएको थियो । पहिलो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको अवधि वि.सं. २०७१ असार मसान्तमा समाप्त भई दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७१/०७२ — २०७५/०७६) तर्जुमा गरी सञ्चालनमा ल्याइएको थियो ।

आयोगलाई प्राप्त संवैधानिक काम, कर्तव्य र अधिकार बमोजिम निर्वाचन सम्पन्न गर्न त्रुटि रहित मतदाता नामावली तयार गर्ने तथा निर्वाचनमा प्रयोग हुने विधि र प्रक्रियामा प्रविधिको उपयोग मार्फत सुधार गर्ने उद्देश्यले दुई वटा पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाहरू सम्पन्न भैसकेका छन्। विगतका रणनीतिक योजनाको सफलतापूर्वक कार्यान्वयनले गर्दा

आयोगले निर्वाचन प्रक्रिया तथा व्यवस्थापनमा सुधार गर्दै स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष र विश्वसनीय निर्वाचन सम्पन्न गर्न सफल भएको छ ।

वि.सं. २०७२ सालमा नेपालको संविधान जारी भइसकेपछि आयोगले वि.सं. २०७४ सालमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको निर्वाचन गर्ने कार्य सफलतापूर्वक सम्पन्न गरिसकेको छ । उपरोक्त तीन तहका निर्वाचन सम्पन्न भए पश्चात संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्न मार्ग प्रशस्त भएको छ भने तीनै तहका सरकारहरू संविधान कार्यान्वयनमा क्रियाशिल रहेका छन् ।

यस रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्दा पन्ध्रौं आवधिक योजना (२०७६/०७७-२०८०/०८१) मा पहिलो पटक समावेश गरिएको निर्वाचन सम्बन्धी विषयको क्षेत्रगत सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा कार्यनीतिलाई मूल आधारको रूपमा लिइएको छ । पहिलो र दोस्रो रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनका सिकाई, अनुभव तथा उपलब्धि, २०७४ सालमा सम्पन्न भएको तीन तहको निर्वाचनको समीक्षा, निर्वाचन आयोगले राजनीतिक दल र सरोकारवालाहरूसँग विभिन्न समयमा सम्पन्न गरेको अन्तरक्रिया, छलफलबाट प्राप्त सुझाव, अन्तराष्ट्रियस्तरमा प्रयोग भएको निर्वाचन प्रणालीको अनुभव समेतका आधारमा यो तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७६/०७७-२०८०/०८१) स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

२. दोस्रो रणनीतिक योजनाको समीक्षा

आयोगको दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७१/०७२-२०७५/०७६) वि.सं. २०७१ साउनदेखि शुरुभई वि.सं. २०७६ साल असार मसान्तमा समाप्त भएको छ । योजनामा ४ वटा रणनीतिक स्तम्भ अन्तर्गत १८ वटा लक्ष्य र १२६ वटा क्रियाकलापहरू कार्ययोजनाको रूपमा समावेश गरिएको थियो । उक्त योजना कार्यान्वयनको समीक्षा गर्दा कूल १२६ वटा क्रियाकलापहरू मध्ये ३९ वटा क्रियाकलापहरू पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन भएका, ६१ वटा क्रियाकलापहरू आंशिक रूपमा कार्यान्वयन भएका र २६ वटा क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन हुन नसकेको अवस्था छ ।

दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना अवधिमा मतदातालाई Quick Response Code (QR Code) सहितको मतदाता परिचयपत्र उपलब्ध गराई स्थानीय तह, प्रदेश सभा, संघीय संसद तथा राष्ट्रपति एवम् उपराष्ट्रपति पदको निर्वाचन सफलतापूर्वक सम्पन्न भएका छन् । निर्वाचन व्यवस्थापनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग, निर्वाचन आयोगको व्यावसायिक क्षमता र दक्षतामा अभिवृद्धि, दक्षिण एसियाली क्षेत्रका निर्वाचन व्यवस्थापन निकायहरूसँग आपसी सहयोग र सहकार्यमा विस्तार, निर्वाचन व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूबीच पारस्परिक ज्ञान र अनुभव आदान प्रदान, आयोग र सचिवालय बीचको आन्तरिक सञ्चार प्रणालीमा सुधार जस्ता महत्वपूर्ण कार्यहरू सम्पन्न गरिएका छन् ।

यस अवधिमा नेपालको संविधान अनुसार निर्वाचन कानूनमा सुधार गरी मतदाता हुन योग्य सबै व्यक्तिको फोटोसहितको मतदाता नामावलीमा

नाम दर्ता तथा अघावधिक गर्न निरन्तर, विशेष र घुम्ती कार्यक्रम सञ्चालन, निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना सम्बन्धी रेडियो तथा टेलिभिजन कार्यक्रम प्रसारण एवम् मतदाता शिक्षाको प्रयोजनको लागि क्षेत्रीय निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको स्थापना, घुम्ती मतदाता शिक्षा सामग्रीको प्रयोगमा विस्तार, दलित, महिला, जनजाति, मधेशी तथा अन्य समुदायका लक्षित वर्गको राजनीतिक प्रतिनिधित्व बढाउने समावेशी कार्यक्रमहरूको सञ्चालन, निर्वाचन अवधिमा Event Tracking System को प्रयोग, जोखिम व्यवस्थापनका प्रावधानलाई संस्थागत गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण तथा कार्यान्वयन लगायत निर्वाचनको सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा आधुनिकीकरण जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल भएका छन् । आयोगको संस्थागत सुदृढीकरण अन्तरगत १६ वटा जिल्ला निर्वाचन कार्यालयहरूको आफ्नै भवन निर्माण भई पूर्वाधार विकासमा आयोगको उल्लेखनीय उपलब्धि हासिल गरेको छ । आयोगले लैङ्गिक तथा समावेशीकरण नीति निर्माण तथा कार्यान्वयन, निर्वाचन विवाद निरूपण र निर्वाचन प्रचार प्रसार खर्च व्यवस्थापन सम्बन्धी सफ्टवेयर निर्माण लगायतका महत्वपूर्ण उपलब्धि समेत हाँसिल भएको छ ।

लोकतन्त्र र निर्वाचनका लागि दक्षिण एसियाली अध्ययन केन्द्र (SAIDES) को स्थापना, मतपत्रमा माथिका कुनै पनि उम्मेदवारलाई मेरो मत दिने इच्छा छैन (None Of The Above-NOTA) भन्ने व्यवस्था, निर्वाचन आचारसंहिताको प्रभावकारी पालना र विद्युतीय मतदान यन्त्र (Electronic Voting Machine-EVM) को प्रयोग, विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकको मताधिकारको प्रयोग गर्ने जस्ता केही कार्य छलफलको चरणमा रहेपनि कार्यान्वयनमा आउन सकेनन् ।

तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना निर्माणका लागि आयोगका माननीय आयुक्त श्री इश्वरी प्रसाद पौड्यालको संयोजकत्वमा तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना तथा कार्ययोजना निर्माण गर्न कार्य तथा स्रोत पहिचान समिति गठन गरिएको थियो । उक्त समितिको कार्यलाई सघाउन पुन्याउन प्रशासन महाशाखा प्रमुखको संयोजकत्वमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय र राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालयका प्रतिनिधिहरू सम्मिलित उपसमिति गठन भएको थियो ।

दोस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको समीक्षाबाट प्राप्त सुझाव/पृष्ठपोषण, वि.सं. २०७४ सालमा सम्पन्न निर्वाचनहरूको समीक्षाबाट प्राप्त सुझावहरू, पन्ध्रौं योजनाको आधारपत्र तथा सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूको समुपस्थितिमा भएको उच्चस्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रमबाट प्राप्त मार्गदर्शन समेतका आधारमा तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना, (२०७६/०७७—२०८०/०८१) तर्जुमा गरिएको छ । सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूको समुपस्थितिमा सम्माननीय प्रधानमन्त्रीज्यू, विभिन्न राजनीतिक दलका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिहरू लगायत विशिष्ट महानुभावहरूको उपस्थितिमा उच्चस्तरीय अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरी सो कार्यक्रमबाट प्राप्त मार्गदर्शन अनुसार रणनीतिक योजनामा विषयहरू समावेश गरिएको छ । आयोगबाट तयार भएको तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको मसौदाउपर राय, सुझाव, प्रतिक्रिया प्राप्त गर्न सबै राजनीतिक दलहरू, निर्वाचन सम्बद्ध सरकारी निकायहरू र आयोगका विकास साझेदार संस्थाहरूमा पत्राचार गरिएको, रणनीतिक योजनाको मसौदालाई आयोगको वेब साइटमा राखी निर्वाचनमा सरोकार राख्ने संस्था एवम् नागरिकहरूबाट राय, सुझाव, प्रतिक्रिया आह्वान

गरिएको थियो । आयोगबाट गरिएको पात्राचार र वेवसाइटबाट प्राप्त हुन आएका राय, सुझावहरू यस रणनीतिक योजना तर्जुमाका महत्वका साथ समावेश गरिएको छ । आयोगले हासिल गरेको उपलब्धिलाई संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै भावी कार्यदिशा निर्धारण गर्न यो रणनीतिक योजना सार्थक हुनेमा आयोग विश्वस्त रहेको छ । साथै, रणनीतिक योजना कार्यान्वयनका लागि उच्चस्तरीय प्रतिबद्धता समेत प्राप्त भएको हुँदा यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुने कुरामा आयोग पूर्ण विश्वस्त रहेको छ । आयोग र अन्तर्गत कार्यालयका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू एवम् निर्वाचन सम्बद्ध अन्य सरोकारवालासँग समेत सघन रूपमा छलफल एवम् अन्तरक्रिया गरी प्राप्त सुझावहरूलाई आयोगले तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना तर्जुमाको आधारको रूपमा लिएको छ ।

३. वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण

आयोगका सबल पक्ष, कमजोर पक्ष, अवसर र चुनौतीको विश्लेषण (SWOT Analysis) देहाय बमोजिम गरिएको छ :

सबल पक्ष

- नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा बालिग मताधिकार र आवधिक निर्वाचनको व्यवस्थापन भएको र संविधानत निर्वाचन व्यवस्थापनको जिम्मेवारी आयोगमा रहेको,
- निर्वाचन व्यवस्थापनका सबै कार्य गर्ने एक संवैधानिक निकायको रूपमा आयोग रहेको एवम् आयोगका काम, कर्तव्य र अधिकारहरू संविधानले नै निर्दिष्ट गरेको,

- आयोगले कार्य सम्पादन गर्न आवश्यक कानूनी व्यवस्थाका साथै विषयगत नीति, रणनीति एवम् आवधिक योजना विद्यमान रहेको,
- निर्वाचन व्यवस्थापनमा लामो प्रक्रियागत, संस्थागत तथा कार्यगत अनुभव एवम् विश्वसनीय निर्वाचन कार्यपद्धति रहेको,
- निर्वाचन व्यवस्थापनमा संलग्न विदेशी निकायसँगको सम्बन्ध विस्तार हुँदै गएको एवम् विकास साझेदार संस्थाहरूको निरन्तर सहयोग र सदभाव रहेको,
- संघ देखि जिल्लास्तरसम्म आयोगको संस्थागत संरचना रहेको,
- निर्वाचन व्यवस्थापनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग बढ्दै गएको,
- निर्वाचन चक्रका सबै चरणहरूमा लैङ्गिकता र समावेशीकरणलाई अवलम्बन गरिएको ,
- निर्वाचन सम्बन्धी कार्यमा सबै राजनीतिक दल एवम् अन्य सरोकारवाला संघ-संस्था, निकायलाई प्रभावकारी संयोजन र नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्न आयोग सक्षम रहेको ।

कमजोर पक्ष

- रणनीतिक योजना एवम् वार्षिक कार्यक्रम बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयनबीच पर्याप्त तादत्म्यता हुन नसकेको,
- अधिकांश जिल्ला निर्वाचन कार्यालयको आफ्नै कार्यालय भवन र आवश्यक भौतिक सुविधा पर्याप्त नभएको,
- आयोगको अभिलेख व्यवस्थापन प्रभावकारी नहुँदा संस्थागत अभिलेख कमजोर रहेको,
- निर्वाचन चक्र बमोजिम निर्वाचन पूर्वका र निर्वाचन पश्चातका विभिन्न कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन नसकेको,

- सरकारी एवम् अन्य निकायहरूसँगको समन्वय र अन्तरसम्बन्ध प्रभावकारी हुन नसकेको,
- आयोगको प्रदेशस्तरीय कार्यालय स्थापना नहुँदा प्रदेशस्तरीय समन्वय प्रभावकारी हुन नसकेको,
- निर्वाचन कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई दिइने तालिम, पुरस्कार, प्रोत्साहन र दण्ड सम्बन्धी कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थित गर्न नसकिएको,
- निर्वाचन आचारसंहिता पालनाको प्रभावकारी अनुगमन गर्न प्रदेश र स्थानीय तहको संयन्त्र निर्माण हुन नसकेको,
- आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको लागि छुट्टै आचारसंहिता (Code of Ethics) निर्माण नभएको,
- आयोगको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धतिलाई वस्तुनिष्ठ र नतिजामुखी बनाउन नसकिएको,
- निर्वाचन व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग पर्याप्त मात्रामा गर्न नसकिएको,
- निर्वाचनका विविध पक्षहरू जस्तै Campaign Financing, विदेशमा रहेका नेपालीको मताधिकार सम्बन्धी विषयहरूमा विस्तृत अध्ययन अनुसन्धान हुन नसकेको,
- मतदाता नामावलीमा रहेका विवरण पूर्ण रूपमा त्रुटी रहित बनाउन नसकिएको,
- राजनीतिक वित्त तथा प्रचार प्रसारमा हुने खर्चको प्रभावकारी नियमन तथा अनुगमन हुन नसकेको,

- मतदाता शिक्षा, सचेतना अभिवृद्धि, नमुना मतदान, अनुभव आदानप्रदान र क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमलाई नियमित रूपमा व्यवस्थित एवं व्यापक बनाउन नसकिएको,
- कर्मचारीहरूको निर्वाचन व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम, अध्ययन भ्रमण तथा अवलोकनको अवसरमा कमी हुँदै गएको र विदेशबाट उपलब्ध भएका सबै अवसरहरूको पनि पूर्ण रूपमा उपयोग गर्न नसकिएको,
- मतदाता नामावली दर्ता सफ्टवेयरलाई समयानुकूल अद्यावधिक गर्न नसकिएको,

अवसर

- निर्वाचनको महत्त्व र मूल्यको बारेमा जनचासो र सरोकार बढ्दै जानु,
- आवधिक निर्वाचनप्रति राजनीतिक दलहरू प्रतिबद्ध रहनु,
- नेपाल सरकार, विकास साझेदार संस्था एवम् अन्य सबै सरोकारवालाहरूबाट निर्वाचनमा सहयोग र समन्वय प्राप्त हुनु,
- राजनीतिक दल, आमनागरिक, सञ्चार जगत, राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय पर्यवेक्षण संस्था, नागरिक समाज लगायत सबै सरोकारवालाहरूको निर्वाचन व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा आयोगप्रति सकारात्मक दृष्टिकोण रहनु,
- आयोग समग्र निर्वाचन व्यवस्थापनमा राजनीतिक दलहरूको विश्वास आर्जन गर्न सफल रहनु,
- निर्वाचन व्यवस्थापनमा सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रका नविनतम प्रविधिहरू प्रयोग गर्ने वातावरण हुनु ,

- विद्युतीय मतदान उपकरणको प्रयोगबाट वदर मत शुन्य गर्न, मतदान तथा मतगणना कार्य छिटो छरितो गर्न सकिने अवस्था विद्यमान रहनु ,
- दक्षिण एसियाली निर्वाचन व्यवस्थापन निकायहरूको मञ्च (FEMBoSA) लगायत अन्य अन्तराष्ट्रिय निर्वाचन व्यवस्थापन निकाय तथा संघ संस्थासँगको सहकार्य र अनुभवको आदान प्रदानबाट आयोगको व्यवसायिकतामा वृद्धि हुने अवस्था रहनु,
- राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय तहमा आफ्नो साख अभिवृद्धि गर्न आयोग सफल हुनु,
- निर्वाचनको स्वच्छता, निष्पक्षता र विश्वसनीयता अभिवृद्धि गर्न सक्ने अवस्थामा आयोग रहनु,
- लोकतन्त्र र निर्वाचन प्रति सरोकारवालाको हौसला र उत्प्रेरणा वृद्धि हुँदै जानु,
- निर्वाचन सञ्चालनमा अनुभव प्राप्त जनशक्ति देशव्यापी रूपमा उपलब्ध हुनु ।

चुनौती

- संवैधानिक एवम् कानूनी रूपमा आयोगलाई पूर्ण रूपमा स्वतन्त्र र स्वायत्त बनाउनु,
- आवधिक निर्वाचनको समय तालिका ऐनमा व्यवस्था गरी निर्वाचन सञ्चालन गर्ने वातावरण सिर्जना गर्नु,
- आयोगका कामलाई विकेन्द्रीकरण गरी स्थानीय तहसम्म पुऱ्याउनु र स्थानीय एवम् प्रदेश सरकारबाट स्वामित्व लिई कार्यान्वयन गराउनु,

- निर्वाचनमा हुने खर्चलाई प्रभावकारी रूपमा न्यूनीकरण गरी निर्वाचन मितव्ययी र राज्यको अर्थतन्त्रले धान्न सकिने बनाउनु,
- विकास साझेदारहरूको सहयोग प्रतिको निर्भरता कम गर्दै जानु,
- निर्वाचन शिक्षा, मतदाता शिक्षा र नागरिक सचेतनाका कार्यक्रमलाई सघन, नियमित र प्रभावकारी रूपमा लक्षित वर्ग र जनस्तरमा पुऱ्याई निर्वाचन प्रक्रियाका बारेमा आम नागरिकलाई जागरुक र उत्प्रेरित गराउनु,
- निर्वाचनमा हुने बदर मत उल्लेख्य रूपमा न्यूनीकरण गर्नु,
- निर्वाचनको कार्यमा विशिष्ट ज्ञान, सीप, अनुभव र क्षमता भएका कर्मचारीहरूलाई अभिप्रेरित गर्नु र आयोगमा टिकाई राख्नु,
- निर्वाचन प्रणालीमा आम सञ्चार माध्यम तथा सामाजिक सञ्जालको प्रयोगलाई व्यापक बनाउनु तथा गाली गलौज (Hate Speech) लाई निर्वाचन आचारसंहिताको माध्यमबाट नियमन तथा नियन्त्रण गर्नु,
- सुरक्षित, व्यवस्थित र मतदातामैत्री मतदान केन्द्र निर्धारण गर्नु,
- विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकको मताधिकार सुनिश्चित गर्नु,

४ मार्गदर्शक सिद्धान्त

४.१. स्वायत्तता

निर्वाचन आयोग एक संवैधानिक निकाय हो । आयोग निर्वाचन व्यवस्थापनमा प्रशासकीय, आर्थिक तथा वित्तीय, कार्यगत, विधिगत र व्यवहारगत स्वायत्तताको प्रत्याभूतिको अपेक्षा राख्दछ ।

४.२. निष्पक्षता

आयोगले निर्वाचनको सञ्चालन, रेखदेख, निर्देशन र नियन्त्रण र मतदाता नामावली तयार गर्ने लगायतका कार्यसम्पादन गर्दा राजनीतिक दल, उम्मेदवार, व्यक्ति, संस्था, लिङ्ग, जातजाति, समुदाय प्रति निष्पक्ष रूपमा समान व्यवहारको सुनिश्चितता गर्दछ।

४.३. समावेशिता

निर्वाचनमा महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, खस आर्य, मधेसी, थारु, मुस्लिम, पिछडिएको क्षेत्र, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, अल्पसंख्यक एवम् अन्य समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ। आयोगको सङ्गठनात्मक संरचना, जनशक्ति व्यवस्थापन एवम् नीति तथा क्रियाकलापहरू संविधान अनुरूप समानुपातिक समावेशिताको सिद्धान्तबाट निर्देशित हुनेछन् ।

४.४. जवाफदेहिता

संविधान र कानूनप्रति उत्तरदायी हुँदै उपलब्ध स्रोत साधनको अधिकतम सदुपयोग गरी संवैधानिक जिम्मेवारी पूरा गर्न आयोग सदैव प्रतिवद्ध र जवाफदेही रहनेछ । आयोगले आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्ने क्रममा सम्पादित क्रियाकलाप र प्राप्त उपलब्धिको समीक्षा गरी आवश्यक कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

४.५. पारदर्शिता

आयोगबाट हुने निर्णयप्रक्रिया एवम् कार्यसम्पादन नतिजा पारदर्शी हुनेछन् । वेब साइट तथा आम सञ्चारका माध्यमबाट आयोगको कार्यसम्पादन नतिजामा सरोकारवाला सबैको सहज पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।

४.६. सेवा प्रवाह

निर्वाचन आयोगबाट प्रदान गरिने सेवाहरू छिटो छरितो, सहज र गुणस्तरीय तथा आममतदाता एवम् सेवान्नाहीमैत्री हुनेछन् । आयोग प्रदत्त सेवाहरू आम नागरिकको सहज पहुँच पुऱ्याउने कुरामा आयोग सदैव संवेदनशील हुनेछ ।

४.७. व्यावसायिकता

दक्ष, कुशल, उत्प्रेरित, नैतिक एवम् व्यावसायिक रूपमा प्रतिबद्ध तथा निर्वाचनका मूल्य मान्यताप्रति निष्ठावान मानव संसाधनको प्राप्ति र विकास गरी आयोगले आफ्नो व्यवसायिक दक्षता र निष्ठा अभिवृद्धि गर्नेछ ।

४.८. विश्वसनीयता

निर्वाचनका स्थापित मूल्य, मान्यता र सिद्धान्त अनुरूप निर्वाचन व्यवस्थापनमा व्यावसायिक दक्षता एवम् कुशलता प्रदर्शन गरी निरन्तर सम्पर्क समन्वय र सहकार्य मार्फत नेपाल सरकार लगायत सम्बद्ध सबै सरोकारवाला एवम् राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसँग आयोगले आपसी विश्वास सुदृढ बनाउनेछ ।

४.९. मितव्ययिता

आयोगबाट सम्पादन हुने निर्वाचन व्यवस्थापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य मितव्ययी र लागत प्रभावकारी हुनेछन् । राजनैतिक दल तथा उम्मेदवारबाट गरिने निर्वाचन खर्चलाई उपयुक्त संयन्त्र बनाई आयोगले प्रभावकारी रूपमा नियमन गर्नेछ ।

४.१०. समन्वय र सहकार्य

निर्वाचन चक्रका सबै क्रियाकलापलाई व्यवस्थित ढङ्गबाट कार्यान्वयन र सञ्चालन गर्नका लागि आन्तरिक र बाह्य सरोकारवालासँग सु-सम्बन्ध कायम गरी आयोगले समन्वय र सहकार्य प्रवर्द्धन गर्नेछ ।

४.११. समन्वय र अन्तरसम्बन्ध

आयोगको संगठन संरचना, निर्वाचन कानून, नीति निर्माण, निर्वाचन व्यवस्थापन र निर्वाचन प्रकृत्यामा सुधार गर्न आयोगले नेपाल सरकार, व्यवस्थापिका संसद, न्यायपालिका, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह, राजनीतिक दल, नागरिक समाज लगायत अन्य सरोकारवाला सबैसँग समन्वय, सहयोग र अन्तर सम्बन्ध कायम गर्नेछ ।

४.१२. पूर्वक्रियाशीलता

निर्वाचन व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास, आन्तरिक कार्यप्रक्रिया तथा संगठन संरचनाको समयानुकूल सुधार गरी आयोगलाई चुस्त दुरुस्त राख्न आयोग सदैव पूर्व क्रियाशीलता अपनाउने छ ।

४.१३. नवप्रवर्तन

आयोगले निर्वाचन व्यवस्थापन सुधारका लागि निर्वाचनसँग अन्तरसम्बन्धित सवालको अध्ययन, अनुसन्धान, विकास र नवप्रवर्तनमा जोड दिनेछ । निर्वाचन सुधार सम्बन्धी राष्ट्रिय एवम् अन्तराष्ट्रिय स्तरमा विकास भएका नविनतम ज्ञान, सीप, अभ्यास, सिकाई र अनुभवलाई अंगिकार र अवलम्बन गर्दै लगिनेछ ।

५. रणनीतिको खाका

५.१ दूरदृष्टि (Vision) : स्वच्छ, स्वतन्त्र, निशपक्ष, विश्वसनीय एवम् मितव्ययी निर्वाचन ।

५.२ ध्येय (Mission) : आयोगलाई स्वायत्त, सक्षम र सुदृढ निकायको रूपमा स्थापित गरी आवधिक निर्वाचनलाई व्यवसायिक, कुशल, पारदर्शी र विश्वसनीय रूपबाट सञ्चालन गर्ने ।

५.३ लक्ष्य (Goal) : स्वच्छ, स्वतन्त्र, निशपक्ष, विश्वसनीय र मितव्ययी निर्वाचन मार्फत नागरिकलाई मताधिकारको निर्वाध उपभोग गर्ने अवसर प्रदान गरी लोकतन्त्रको सुदृढीकरण र सुशासन प्रवर्द्धनमा योगदान गर्ने ।

५.४ उद्देश्य (Objective)

१. निर्वाचनलाई स्वच्छ, स्वतन्त्र, विश्वसनीय, पारदर्शी र मितव्ययी रूपमा सम्पन्न गर्नु ।
२. निर्वाचनमा नागरिकको सहभागिता तथा सरोकारवालाको समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्नु ।
३. आयोगको संस्थागत क्षमता एवम् व्यावसायिक दक्षता अभिवृद्धि गर्नु ।

६. रणनीति तथा कार्यनीति

६.१ रणनीति

आयोगको तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाका लागि देहायका रणनीति पहिचान गरिएको छ ।

- १ : आयोगको संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने ।
- २ : निर्वाचन व्यवस्थापन सुधार तथा प्रविधियुक्त निर्वाचन पद्धतिको विकास गर्ने ।
- ३ : निर्वाचन सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी सुधार गर्ने ।
- ४ : संविधान र कानून बमोजिम राजनीतिक दल दर्ता र नियमनलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- ५ : निर्वाचन व्यवस्थापन एवम् नागरिक शिक्षामा समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्ने ।

६.२ कार्यनीति

आयोगको तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाका लागि पाँचवटा रणनीति अन्तर्गत पहिचान गरिएका ५३ वटा कार्यनीति देहाय बमोजिम रहेका छन् :

रणनीति १ : आयोगको संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने

कार्यनीति

- १.१ आयोगको संगठनात्मक पुनर्संरचना गरिनेछ ।
- १.२ मानव संसाधनको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- १.३ आयोगका पदाधिकारी र कर्मचारीको आचारसंहिता तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- १.४ आयोग र अन्तर्गत कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा सुधार गरिनेछ ।
- १.५ युनिफाइड पोर्टल (एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार) विकास गरी महत्त्वपूर्ण अभिलेख तथा तथ्याङ्कलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- १.६ आयोगको डाटा सेन्टरलाई सुदृढीकरण गरिनेछ ।
- १.७ निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रलाई प्रदेश तहमा विस्तार गरिनेछ ।
- १.८ राष्ट्रिय नीतिको परिधिभिन्न रही वैदेशिक सहायता परिचालन गरिनेछ ।
- १.९ अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँगको आबद्धता विस्तार गरिनेछ ।
- १.१० आयोग र अन्तरगत कार्यालयको काम कारवाहीमा कागजको प्रयोग कम गर्दै लगिनेछ ।
- १.११ निर्वाचन सञ्चालनको लागि मानवस्रोत विकास र उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यविधि तयार गरिनेछ ।
- १.१२ निर्वाचन सम्बन्धी पुराना अभिलेख तथा विवरणको अर्काइभ (Archive) तयार गरी संरक्षण गरिनेछ ।
- १.१३ नतिजामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको विकास र कार्यान्वयन गरिनेछ ।

रणनीति २ : निर्वाचन व्यवस्थापन सुधार तथा प्रविधियुक्त निर्वाचन पद्धतिको विकास गर्ने

कार्यनीति

- २.१ अनलाइन मार्फत मतादाता दर्ता र अद्यावधिक गर्ने प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

- २.२ वेब साइट र मोवाइल एप्सको समयानुकूल परिमार्जन र अद्यावधिक गरी निरन्तर सञ्चालन गरिनेछ ।
- २.३ मतदाता नामावली दर्ता प्रणालीलाई राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रणालीसँग आबद्ध गर्दै लगिने छ ।
- २.४ मतदान केन्द्रहरूको पुनरावलोकन गरी भू-सूचना प्रणालीमा आबद्ध गरिनेछ ।
- २.५ आवधिक निर्वाचन योजना तथा क्यालेण्डर तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- २.६ निर्वाचन सामग्रीको मापदण्ड तयार गरी सामग्री व्यवस्थापन कार्यलाई विकेन्द्रित गर्दै लगिनेछ ।
- २.७ निर्वाचन व्यवस्थापनलाई मितव्ययी बनाउँदै लगिनेछ ।
- २.८ निर्वाचन जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
- २.९ मतदान प्रक्रियामा विद्युतीय मतदान यन्त्रको प्रयोगलाई बढाउँदै लगिनेछ ।
- २.१० मतदान स्थलमा मतगणना गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- २.११ आयोग र मातहत कार्यालयबाट एकैसाथ सूचना प्रवाह हुने विद्युतीय प्रणालीको विकास र सञ्चालन गरिनेछ ।
- २.१२ निर्वाचनमा सञ्चार माध्यम एवम् सामाजिक सञ्जालको प्रयोगलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।

रणनीति ३ : निर्वाचन सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी सुधार गर्ने कार्यनीति

- ३.१ निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गरिनेछ ।

- ३.२ निर्वाचन आयोग ऐनमा समसामयिक परिमार्जन गरिनेछ ।
- ३.३ एकिकृत निर्वाचन कानूनको तर्जुमा गरिनेछ ।
- ३.४ राजनीतिक दल दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी कानून परिमार्जन गरिनेछ ।
- ३.५ विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकहरूको मताधिकार सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्थाको लागि -पहल गरिनेछ ।
- ३.६ निर्वाचनसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधिहरूको तर्जुमा तथा परिमार्जन गरिनेछ ।
- ३.७ निर्वाचनमा संलग्न हुने जनशक्ति तथा सरोकारवाला व्यक्ति एवम् संस्थाको आचारसंहिता तयार गरी लागू गरिनेछ ।
- ३.८ निर्वाचन विवाद निरूपण कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

रणनीति ४ : संविधान र कानून बमोजिम राजनीतिक दल दर्ता र नियमनलाई व्यवस्थित गर्ने

कार्यनीति

- ४.१. सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी राजनीतिक दल दर्ता र अभिलेख व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- ४.२. आयोग र राजनीतिक दल बीचको प्रभावकारी समन्वयका लागि उपयुक्त संयन्त्रको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ४.३. राजनीतिक दलको लागि राज्यकोषबाट दिइने अनुदान सम्बन्धी मापदण्ड र प्रक्रिया निर्धारण गर्न पहल गरिनेछ ।

- ४.४. प्रविधिमा आधारित प्रणालीको विकास गरी राजनीतिक दलको कोष व्यवस्थापन र निर्वाचन खर्चको अभिलेख व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ४.५. निर्वाचन आचारसंहिता निगरानी प्रणालीको विकास गरी आचारसंहिता पालनालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ४.६. राजनीतिक दलहरूको स्वमूल्याङ्कन प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- ४.७. निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको एकीकृत अभिलेख तयार गरी अद्यावधिक गरिनेछ ।
- ४.८. आयोग र राजनीतिक दलका पदाधिकारी तथा निर्वाचनका सरोकारवालाबीचको अन्तर सम्बन्धलाई सुदृढ गर्दै लगिनेछ ।

रणनीति ५ : निर्वाचन व्यवस्थापन एवम् नागरिक शिक्षामा समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्ने

कार्यनीति

- ५.१. निर्वाचन शिक्षा र मतदाता शिक्षामा महाविद्यालय, विद्यालय, राजनीतिक दल, स्थानीय तह, गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था, सहकारी, नीजि क्षेत्र एवम् नागरिक समाजको सहभागिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- ५.२. निर्वाचन व्यवस्थापनमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्य बढाउँदै लगिनेछ ।
- ५.३. आयोगको प्रचार सामग्री सम्प्रेषणमा नेपाल सरकारको लोक कल्याणकारी विज्ञापनको उपयोग गरिनेछ ।

- ५.४. सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूबाट सञ्चालन हुने विषयगत तालिममा निर्वाचन एवम् नागरिक शिक्षालाई आन्तरिकीकरण गरिनेछ ।
- ५.५. निर्वाचनका प्रक्रियामा लैङ्गिक तथा समावेशिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- ५.६. निर्वाचनका प्रक्रियाहरूमा सरोकारवालाको भूमिका पहिचान गरी समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ५.७. लोकसेवा आयोग लगायत सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रका प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाका पाठ्यक्रममा निर्वाचन सम्बन्धी विषयलाई समावेश गर्न पहल गरिनेछ ।
- ५.८. निर्वाचनसँग सम्बन्धित विषयमा संलग्न गैरसरकारी संस्था अन्य निकाय बीच समन्वय र सहकार्य प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- ५.९. निर्वाचन सम्बन्धी नागरिक सचेतनाको लागि सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामग्रीको तयारी र वितरणको प्रबन्ध गरिनेछ ।
- ५.१०. निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा विकास भएका नविनतम ज्ञान, सीप र असल अभ्यासहरूको अवलम्बन गर्न अध्ययन, अनुसन्धान, संकलन प्रकाशन र प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- ५.११. मतदाता नामावली दर्ता तथा अद्यावधिक कार्यलाई स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सञ्चालन गरिने छ ।
- ५.१२. निर्वाचन अनुगमन तथा पर्यवेक्षणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।

६.३ कार्ययोजना (२०७६/०७७—२०८०/०८१)

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
रणनीति १: आयोगको संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने ।											
कार्यनीति १.१ आयोगको संगठनात्मक पुनर्संरचना गरिनेछ ।											
१.१.१	संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O&M) गरी संघीय संरचना अनुकूल आयोगको संगठनात्मक संरचनामा परिमार्जन गर्ने ।	नेपाल सरकार	प्रशासन महाशाखा					५	• परिमार्जित संगठनात्मक संरचना	१	
१.१.२	सबै प्रदेशमा प्रदेश निर्वाचन कार्यालय स्थापना गर्ने ।	नेपाल सरकार	प्रशासन महाशाखा					३५०	• ७ वटै प्रदेशमा प्रदेश निर्वाचन कार्यालयहरूको स्थापना	१	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
१.१.३	मतदाता दर्ता, निर्वाचन शिक्षा र अन्य कार्यमा समन्वयको लागि सबै स्थानीय तहमा निर्वाचन सम्पर्क शाखा र व्यक्ति रहने व्यवस्था गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय 	<ul style="list-style-type: none"> प्रशासन महाशाखा निर्वाचन कार्यालयहरू सबै स्थानीय तह 				निरन्तर	२०	<ul style="list-style-type: none"> सबै स्थानीय तहमा निर्वाचन सम्पर्क व्यक्तिको व्यवस्थापन भई कार्यसम्पादन हुने, 	१,२, १०, १२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति १.२ मानव संशाधनको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।											
१.२.१	क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम र अभिमुखीकरणका लागि निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा,	<ul style="list-style-type: none"> प्रशासन शाखा योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा 				निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> अद्यावधिक भएको तालिम निर्देशिका 	१,८	
१.२.२	आयोग र अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारी र स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पर्क व्यक्ति रहने	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक					५००	<ul style="list-style-type: none"> सञ्चालन भएका तालिम 	१,२, ८	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	कर्मचारीको लागि तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।		सम्बन्ध शाखा					निरन्तर		संख्या • अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या • तालिम प्राप्त कर्मचारीहरूको संख्या • अभिमुखीकरण गरिएको कर्मचारीको संख्या	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
१.२.३	निर्वाचन सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्तिहरूको विवरण संकलन गरी डिजिटल अभिलेख तयार गर्ने र त्यस्तो जनशक्तिलाई आयोगबाट सञ्चालन गरिने विभिन्न तालिममा स्रोतव्यक्तिको रूपमा प्रयोग गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> तालिम प्राप्त जनशक्तिको अभिलेख 	२,३
१.२.४	आयोग र अन्तर्गत कार्यालयका कर्मचारी एवम् निर्वाचन अधिकृत तथा निर्वाचनमा खटिने कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन प्रणाली	नेपाल सरकार	प्रशासन महाशाखा					निरन्तर	५०००	<ul style="list-style-type: none"> तयार भएको कार्यविधि प्रोत्साहन रकम प्राप्त गर्ने 	१

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	लागू गर्ने ।									कर्मचारीको संख्या • खर्च भएको रकम	
१.२.५	अध्ययन, तालिम वा अवलोकन भ्रमणको लागि कर्मचारी मनोनयन सम्बन्धी मापदण्ड बनाई लागू गर्ने ।	प्रशासन शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	५	• अध्ययन/अवलोकन/भ्रमण मा सहभागी कर्मचारी संख्या • प्रगति प्रतिवेदन	६,१२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति १.३ आयोगका पदाधिकारी र कर्मचारीको आचारसंहिता तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।											
१.३.१	आयोगका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको आचारसंहिता तयार गरी लागू गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	५	पदाधिकारी तथा कर्मचारीको स्वीकृत आचारसंहिता	६	
कार्यनीति १.४ : आयोग र अन्तर्गत कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा सुधार गरिनेछ ।											
१.४.१	आयोग र अन्तर्गतका कार्यालयको मौजुदा भवनको मर्मत संभार गर्ने ।	प्रशासन शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक				निरन्तर	५००	•मर्मत भएका भवनको संख्या	१	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
			सम्बन्ध शाखा								
१.४.२	आयोगको नयाँ भवन निर्माण गर्ने ।	प्रशासन शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	५०००	•आयोगको नयाँ भवन निर्माण सम्पन्न प्रतिवेदन	१,५	
१.४.३	आफ्नो भवन नभएका जिल्ला निर्वाचन कार्यालयका लागि सरकारी भवनको व्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	१०	•प्राप्त भएका सरकारी भवनको संख्या	१,५	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
१.४.४	आयोगका छपाइ मेशिन तथा औजारहरूको संरक्षण, मर्मत संभार र अधिकतम उपयोगको व्यवस्था मिलाउने ।	प्रशासन शाखा	सूचना प्रविधि शाखा					निरन्तर	१००	•मर्मत तथा संभार गरिएका मेशिनको संख्या	१,३
१.४.५	प्रत्येक प्रदेशमा गोदामघरको व्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन शाखा	प्रदेश निर्वाचन कार्यालय						७००	•गोदाम घर स्थापना भएका प्रदेश कार्यालयको संख्या	१,५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति १.५ : युनिफाइड पोर्टल (एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार) विकास गरी महत्वपूर्ण अभिलेख तथा तथ्याङ्कलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।											
१.५.१	आयोगमा प्रयोगमा रहेका Integrated Election Information Management System (IEIMS) लगायत सबै सफ्टवेयरलाई एकीकृत गरी सबै सफ्टवेयरहरू एउटै Portal बाट खुल्ने गरी on top service (OTS) सफ्टवेयर निर्माण गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा	सूचना प्रविधि शाखा						५०	<ul style="list-style-type: none"> • On top service सफ्टवेयर निर्माण भएको हुने 	१,३
१.५.२	निर्वाचन सम्बन्धी सबै किसिमका सूचना र जानकारी प्रदान गर्न सकिने गरी	प्रशासन महाशाखा	सूचना प्रविधि शाखा				निरन्तर		१५	<ul style="list-style-type: none"> • स्तरोन्नति गरिएको 	१,३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	Mobile Apps को स्तरोन्नति गर्ने ।									Mobile Apps	
१.५.३	आयोग पुस्तकालयको व्यवस्थापनमा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी छिटो छरितो र व्यवस्थित गराउने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा, प्रशासन शाखा	सूचना प्रणाली शाखा प्रशासन शाखा					निरन्तर	२०	<ul style="list-style-type: none"> पुस्तकालय व्यवस्थापन सफ्टवेयर निर्माण भई प्रयोग भएको हुने 	१,३
१.५.४	आयोगबाट सम्पादित कामको अनलाइन प्रणाली मार्फत उजुरी प्राप्त गरी फछ्यैट गर्ने पद्धतिको विकास र कार्यान्वयन गर्ने ।	सूचना प्रणाली शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> प्रणाली विकास भई कार्यान्वयन भएको हुने । 	१,३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति १.६ : आयोगको डाटा सेण्टरलाई सुदृढीकरण गरिने छ ।											
१.६.१	मौजुदा सर्भर पूर्वाधारको स्तरोन्नति गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा	सूचना प्रणाली शाखा						१२००	<ul style="list-style-type: none"> • सर्भर पूर्वाधार Hyper Converged Infrastructure (HCI) प्रविधिमा आधारित भएको हुने • Load balancer • Firewall • San storage • Database Licensed 	१,३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										• Data center Room सहितको पूर्वाधार निर्माण भएको हुने	
१.६.२	राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्रसँग समन्वयगरी डाटा Backup राख्ने ।	प्रशासन महाशाखा	<ul style="list-style-type: none"> • प्रशासन शाखा • राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र 		निरन्तर				०	<ul style="list-style-type: none"> • राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्रमा Backup भएको डाटा 	५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
१.६.३	निर्वाचन आयोग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूबीच data transfer/ data sharing को व्यवस्थापन गर्न intranet connectivity स्थापना गर्ने ।	प्रशासन महाशाखा	सूचना प्रणाली शाखा प्रदेश निर्वाचन कार्यालय र जिल्ला निर्वाचन कार्यालय					निरन्तर	५०	<ul style="list-style-type: none"> Intranet Connectivity भएका कार्यालय संख्या 	१,३
<p>• कार्यनीति १.७ निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रलाई प्रदेश तहमा विस्तार गरिने छ ।</p>											
१.७.१	प्रदेश नं. १, २, वाग्मती, ५ र कर्णाली प्रदेशका प्रदेश निर्वाचन कार्यालयमा निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	२००	<ul style="list-style-type: none"> स्थापना भएका निर्वाचन शिक्षा तथा 	१,२, ३,५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	स्थापना र सञ्चालन गर्ने ।									सूचना केन्द्रको संख्या	
१.७.२	सञ्चालनमा रहेका निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको समयानुकूल स्तरोन्नति गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	५०	• स्तरोन्नति भएका केन्द्रको संख्या	१, ३
१.७.३	घुम्ति निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्र (Mobile EEIC) मार्फत सामुदायिक विद्यालयहरूमा निर्वाचन शिक्षा सञ्चालन गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा सम्बन्धित प्रदेश निर्वाचन कार्यालय					निरन्तर	२५	• Mobile EEIC बाट लाभान्वित हुनेको संख्या	१, २, ५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
<p>• कार्यनीति १.८ राष्ट्रिय नीतिको परिधि भित्र रही वैदेशिक सहायता परिचालन गरिनेछ ।</p>											
१.८.१	निर्वाचन व्यवस्थापनमा वैदेशिक सहायताको प्रभावकारी परिचालनको लागि कार्यविधि तर्जुमा गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा					५	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत निर्वाचन व्यवस्थापनमा वैदेशिक सहायता परीचालन कार्यविधि 	१	
१.८.२	नेपाल सरकारको अन्तराष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन नीति अनुरूप वैदेशिक सहयोग प्राप्ति र परिचालन गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा		निरन्तर			०	<ul style="list-style-type: none"> सहयोग प्राप्ति र परिचालनको विवरण 	५,८	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति १.९ अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँगको आबद्धता विस्तार गरिनेछ ।											
१.९.१	आयोग आवद्ध रहेका अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसँगको सम्बन्ध र सहकार्यलाई निरन्तरता दिने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	१५०	<ul style="list-style-type: none"> • निरन्तरता दिइएका संघ संस्थाहरूको संख्या 	१,८
१.९.२	नयाँ विकास साझेदार संस्थाहरूको पहिचान, समन्वय र सहयोग सम्बन्धी कार्य गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> • सम्बन्ध विस्तार गरिएका साझेदार संस्था 	१,७, ८

×०

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
१.९.३	निर्वाचन व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थासँगको आवद्धता विस्तार गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	२०	• आवद्धता विस्तार गरिएका संस्था	१,७, ८
१.९.४	विभिन्न देशका निर्वाचन व्यवस्थापन निकाय (EMB) सँग सम्बन्ध र समन्वय विस्तार गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	५०	• सम्बन्ध विस्तार गरिएका EMB	१,७, ८
कार्यनीति १.१० आयोग र अन्तरगत कार्यालयको काम कारवाहीमा कागजको प्रयोग कम गर्दै लगिनेछ ।											
१.१०.१	सामान्य प्रकृतिको निर्णयमा आन्तरिक Memo को प्रयोग गर्ने ।	आयोगको सचिवालय र जिल्ला	निर्वाचन आयोग					निरन्तर	२५	• आयोगको निर्णय	१,३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
		निर्वाचन कार्यालय									
१.१०.२	सबै कर्मचारीहरूका लागि Mail Address तयार गरी प्रयोग गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		• आयोगको निर्णय १,३	
१.१०.३	विद्युतीय सञ्चारको प्रयोग र आधिकारिकता सम्बन्धी कार्यविधि लागु गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	सूचना प्रणाली शाखा					निरन्तर		•आयोगको निर्णय १,३	
१.१०.४	आयोग र मातहत कार्यालयहरू बीच विद्युत्तीय नेटवर्किङ्ग गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	सूचना प्रणाली शाखा					निरन्तर		•आयोगको निर्णय ७	
१.१०.५	आयोगका महाशाखा शाखा र अन्तर्गत निकायको पत्राचारमा E-mail को प्रयोग गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		•आयोगको निर्णय ७,१२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
१.१०.६	आयोगका निर्णयहरू डिजिटल प्रविधिबाट संप्रेषण गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		• आयोगको निर्णय	७,१२
कार्यनीति १.११ निर्वाचन सञ्चालनको लागि मानव स्रोत विकास र उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यविधि तयार गरिनेछ ।											
१.११.१	मानवस्रोत विकास र उपयोग सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा						१०	• तर्जुमा भएको मापदण्ड सहितको कार्यविधि	२,३
१.११.२	निर्वाचन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन कार्यक्रमसँग प्रशिक्षित मानवस्रोतको विवरण अद्यावधिक गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		• प्रशिक्षित मानव स्रोतको	३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										विवरण	
१.११.३	निर्वाचन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन सम्बन्धी प्रशिक्षण, सामग्री तयारी, कार्यक्रम सञ्चालन र अभिलेखीकरण गर्ने	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		• कार्यक्रमको विवरण	२,३
१.११.४	प्रदेशस्तरमा निर्वाचन व्यवस्थापन र सञ्चालन सम्बन्धी प्रशिक्षण प्रदान गर्ने जनशक्तिको रोष्टर तयार गरी प्रशिक्षित गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	००	• तयार गरिएको रोष्टर	३,७

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति १.१२ निर्वाचन सम्बन्धी पुराना अभिलेख तथा विवरणको अर्काइभ (Archive) तयार गरी संरक्षण गरिनेछ ।											
१.१२.१	मतदाता नामावली, उम्मेदवार र निर्वाचित पदाधिकारीहरूको विवरण संकलन एवम् प्रशोधन गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	प्रसाशन शाखा					निरन्तर	५	• संकलित विवरण	३,७
१.१२.२	वर्गिकृत विवरणलाई प्राथमिकीकरण गरी अर्काइभ गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	सूचना प्रविधि शाखा					निरन्तर		• अर्काइभ गरिएको विवरण	३,७
१.१२.३	आयोगका महत्वपूर्ण निर्णय, अभिलेख, विवरण र प्रतिवेदनलाई अर्काइभ गरी सुरक्षित गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	सूचना प्रणाली शाखा					निरन्तर		• अर्काइभमा भएको विवरण	३,७

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति १.१३ नतिजामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको विकास र कार्यान्वयन गरिनेछ ।											
१.१३.१	नतिजामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लागि सूचकहरूको पहिचान गर्ने ।	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा					५	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत सूचक सहितको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यविधि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रतिवेदन 	१	
१.१३.२	अनुगमन प्रतिवेदनमा एकरूपता कायम गर्न	योजना, अनुगमन तथा	प्रशासन शाखा			निरन्तर		५	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत 	१	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	अनुगमन फारामको ढाँचा तयार गरी लागू गर्ने ।	वैदेशिक सम्बन्ध शाखा							अनुगमन फाराम		
१.१३.३	अनुगमन प्रतिवेदनलाई प्रणालीसँग एकीकृत गर्ने । आवद्ध प्रतिवेदन तयार गरी	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	सूचना प्रणाली शाखा				निरन्तर	२०	<ul style="list-style-type: none"> सूचना प्रणालीसँग आवद्ध भएका अनुगमन प्रतिवेदनको संख्या वार्षिक अनुगमन मुल्याङ्कन प्रतिवेदन 	१,३	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
१.१३.४	स्थानीय तह, ईलाका प्रशासन कार्यालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट सम्पादन भएका निर्वाचन सम्बन्धी कामको चौमासिक प्रतिवेदन प्राप्त गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	योजना, अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा निर्वाचन कार्यालयहरू					निरन्तर	०	<ul style="list-style-type: none"> मासिक एवम् वार्षिक प्रतिवेदनको संख्या 	५, १०
रणनीति २ : निर्वाचन व्यवस्थापन सुधार तथा प्रविधियुक्त निर्वाचन पद्धतिको विकास गर्ने											
कार्यनीति २.१ : अनलाइन मार्फत मतादाता दर्ता र अद्यावधिक गर्ने प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।											
२.१.१	सालवसाली रूपमा मतदाता नामावली संकलन तथा अद्यावधिक कार्यक्रम सञ्चालन	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन	निर्वाचन कार्यालयहरू, सूचना प्रविधि					निरन्तर	१२५००	<ul style="list-style-type: none"> सालवसाली रूपमा 	१,२, ५,१

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	गरी प्रत्येक वर्षको चैत्र मसान्तलाई Cutoff date मानी अन्तिम मतदाता नामावली तयार गर्ने ।	सञ्चालन शाखा	शाखा							स्वीकृत अन्तिम मतदाता नामावली	०
२.१.२	प्रत्येक वर्ष १८ वर्ष उमेर पुरा गरी दर्ता हुने नयाँ मतदातालाई आयोगको स्वीकृत ढाँचामा सन्देशमुलक लोगो प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	प्रशासन शाख	सूचना प्रविधि शाखा				निरन्तर	५०		• सालवसाली	१
२.१.३	अनलाइन मार्फत मतदाता नामावली दर्ता र अद्यावधिक गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	सूचना प्रणाली शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन				निरन्तर	२५०		• विकास गरिएको	१, ३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
			सञ्चालन शाखा/ निर्वाचन कार्यालयहरू							अनलाइन मतदाता दर्ता प्रणाली	
२.१.४	मतदाता दर्ता तथा अद्यावधिक प्रक्रियामा नागरिकहरूको सहभागिता वृद्धिका लागि सामाजिक संजालको प्रयोग गर्ने ।	सूचना प्रणाली शाखा सूचना प्रविधि शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा / निर्वाचन कार्यालयहरू				निरन्तर	२००	• प्रयोग भएका सामाजिक सञ्जालको विवरण	१, ३	
२.१.५	मतदाता दर्ता सम्बन्धी निर्देशिका तयार गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन	ऐन, नियम तथा फैसला कार्यान्वयन					५	• स्वीकृत मतदाता	१	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
		सञ्चालन शाखा	शाखा							नामावली दर्ता निर्देशिका	
२.१.६	मतदाता दर्ता सम्बन्धी सूचना र जानकारीका लागि मोबाइल एप्स / एसएमएस, सामाजिक सञ्जाल लगायतका प्रकाशन एवम् प्रशारण माध्यम मार्फत सन्देश प्रवाह गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	सूचना प्रणाली शाखा					निरन्तर	१००	<ul style="list-style-type: none"> • Mobile Apps प्रयोगकर्ताको संख्या • SMS गरिएको संख्या 	१, ३
कार्यनीति २.२ वेब साइट र मोबाइल एप्सको समयानुकुल परिमार्जन र अद्यावधिक गरी निरन्तर सञ्चालन गरिनेछ ।											
२.२.१	आयोगको वेबसाइट र मोबाइल एप्सको निरन्तर अद्यावधिक गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	२५	<ul style="list-style-type: none"> • अद्यावधिक भएको आयोगको 	१, ३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										वेबसाइट र मोबाइल एप्स	
२.२.२	निरन्तर सञ्चालनका लागि जिम्मेवार व्यक्ति तोक्ने ।	प्रशासन शाखा	सूचना प्रविधि शाखा					निरन्तर		• जिम्मेवार व्यक्तिको विवरण	२
२.२.३	आयोगबाट उत्पादित सामग्री, सार्वजनिक गर्नुपर्ने निर्णय, सूचना, सन्देश, जानकारी आदि नियमित रूपमा Web Site एप्स मार्फत प्रवाह गर्ने र पृष्ठपोषण लिने ।	सूचन प्रविधि शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		• जिम्मेवार व्यक्तिको विवरण	२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
<p>• कार्यनीति २.३. मतदाता नामावली दर्ता प्रणालीलाई राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रणालीसँग आबद्ध गर्दै लगिने छ ।</p>											
२.३.१	राष्ट्रिय परिचय पत्र प्राप्त गरेका नागरिकको विवरण प्राप्त गरी मतदाता नामावली तयार गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	गृह मन्त्रालय सूचना प्रणाली शाखा					५०	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकारसँग भएको छलफल/ परामर्श गर्ने कानूनी व्यवस्था गर्ने प्रणालीको विकास गर्ने संख्या 	१,५	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
२.३.२	राष्ट्रिय परिचय पत्रलाई मतदाता पहिचानको आधार बनाउने	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	ऐन, नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा						१०	• कानूनी व्यवस्था	१,५, ६
<p>• कार्यनीति २.४ मतदान केन्द्रहरूको पुनरावलोकन गरी भू-सूचना प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ ।</p>											
२.४.१	मतदान केन्द्रको न्यूनतम भौतिक पूर्वाधारको मापदण्ड सहितको मतदान केन्द्र पुनरावलोकन निर्देशिका तयार गर्ने	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा						१०	• स्वीकृत भएको निर्देशिका	१,६
२.४.२	मतदान केन्द्रको पुनरावलोकन गर्ने	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन						५००	• पुनरावलोकन भएका	१,५, ९,१०

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
		सञ्चालन शाखा	शाखा							मतदानकेन्द्र को विवरण/ संख्या	
२.४.३	मापदण्ड पूरा गर्न नसकेका मतदान केन्द्रको स्तरोन्नतिको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहसँगको समन्वयमा काम गर्ने, गराउने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	निर्वाचन कार्यालयहरू					१०	<ul style="list-style-type: none"> • मापदण्ड पूरा गर्न नसकेका मतदान केन्द्रको सूची • स्तरोन्नतिको लागि सम्बन्धित निकायसँग गरिएको 	१,५, ९,१०	

❖ जोखिम महलमा उल्लेख भएका जोखिमका नम्बरहरूसँग सम्बन्धित जोखिमहरूका क्षेत्रहरूको विवरण पेज नं १३१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										छलफल/ पत्राचारको विवरण	
२.४.४	भू-सूचना प्रणाली (GIS) को प्रयोग गरी Polling Center Master List (PCML) सँग सम्बन्धित तथ्याङ्कहरू अध्यावधिक गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	सूचना प्रणाली शाखा					१००	<ul style="list-style-type: none"> जीआईएस एवं जीपीएस तथ्यांक लिइएका मतदान स्थलको संख्या तथ्यांक अध्यावधिक भएको 	१,२, ३	

५५

५६

❖ जोखिम महलमा उल्लेख भएका जोखिमका नम्बरहरूसँग सम्बन्धित जोखिमहरूका क्षेत्रहरूको विवरण पृष्ठ नं. १३१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										Polling Center Master Lists	
२.४.५	मतदान स्थलको विवरणलाई सूचना प्रणालीसँग आवद्ध गर्ने।	सूचना प्रणाली शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा						१०	• विकास भएको प्रणाली	१,३
२.४.६	मोबाइल एप्सको प्रयोग गरी मतदाताले आफ्नो मतदान स्थलको जानकारी प्राप्त गर्न सक्ने व्यवस्था गर्ने ।	सूचना प्रणाली शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा						५	• विकास भएको प्रणाली	१,३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति २.५ आवधिक निर्वाचन योजना तथा क्यालेण्डर तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।											
२.५.१	सबै तहका निर्वाचन सञ्चालन योजना (Election Operation Plan) तयार गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					५	• स्वीकृत निर्वाचन सञ्चालन योजना	१,७	
२.५.२	सबै तहका आवधिक निर्वाचन क्यालेण्डर तयार गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	प्रशासन शाखा					५	• सबै तहका आवधिक निर्वाचन क्यालेण्डर	१,७	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
२.५.३	राजनीतिक दल र अन्य सरोकारवालाई निर्वाचन सञ्चालन योजना र निर्वाचन क्यालेण्डर बारे जानकारी गराउने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	प्रशासन शाखा						५	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक दल र सरोकारवालसँगको छुलफल संख्या 	१,७
कार्यनीति २.६ निर्वाचन सामग्रीको मापदण्ड तयार गरी सामग्री व्यवस्थापन कार्यलाई विकेन्द्रित गर्दै लगिनेछ ।											
२.६.१	निर्वाचन सामग्री व्यवस्थापन (प्राप्ति, भण्डारण, वितरण, प्रयोग, पुनःप्राप्ति, पुनःप्रयोग, डिस्पोजल) गर्न मापदण्ड सहितको निर्देशिका तर्जुमा गर्ने ।	प्रशासन शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा						५	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत निर्वाचन सामग्री 	१,७

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
२.६.२	मतदान केन्द्रमा प्रयोग हुने निर्वाचन सामग्रीको पुनरावलोकन गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> पुनरावलोकन गरिएको निर्वाचन सामग्री प्रतिवेदन अनावश्यक देखिई हटाइएका सामग्रीको सूची 	१
२.६.३	निर्वाचन प्रयोजनको लागि अति संवेदनशील सामग्री बाहेक अन्य निर्वाचन सामग्री निर्वाचन	प्रशासन शाखा	निर्वाचन कार्यालयहरू					निरन्तर	००	<ul style="list-style-type: none"> संवेदनशील र कम संवेदनशील 	१,१२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	कार्यालयबाट व्यवस्थापन गर्ने ।									सामग्रीको सूची • निर्वाचन कार्यालयबाट व्यवस्थापन गरिने सामग्रीको सूची	
२.६.४	विदेशबाट आयात गर्नुपर्ने निर्वाचन सामग्री यथासक्य वैदेशिक सहयताबाट जुटाउने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	अर्थ मन्त्रालय प्रशासन शाखा					००	• विदेशबाट आयात गर्नुपर्ने निर्वाचन	१,८	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										सामग्रीको सूची • वैदेशिक सहायताबाट प्राप्त भएका निर्वाचन सामग्रीको विवरण	
२.६.५	मतपत्रको छपाइ जिल्ला तथा प्रदेश तहमै गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन गरी प्राप्त सुझावको आधारमा कार्यान्वयन गर्दै जाने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	प्रशासन शाखा					१०	• अध्ययन प्रतिवेदनको प्राप्ति र कार्यान्वयन	१,५, ९,१२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति २.७ निर्वाचन व्यवस्थापनलाई मितव्ययी बनाउदै लगिनेछ ।											
२.७.१	राजनीतिक दल र उम्मेदवारबाट हुने निर्वाचन खर्च न्यूनीकरणका लागि अध्ययन गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा						२०	• अध्ययन प्रतिवेदन	१,९
२.७.२	निर्वाचन प्रणालीको सुधार सम्बन्धमा अध्ययन, छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	राजनैतिक दल व्यवस्थापन शाखा				निरन्तर			• छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमको विवरण र प्रतिवेदन	१,९
२.७.३	समग्र निर्वाचन व्यवस्थापनमा आयोगले गर्ने प्रति मतदाता	मतदाता नामावली	प्रशासन शाखा,				निरन्तर	२०	• अध्ययन	१,५,	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	खर्चलाई न्यूनीकरण गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा							प्रतिवेदन, आयोगबाट अवलम्बन गरिएका उपायहरूको विवरण • स्वीकृत नीति	६,९, १०,१ २
२.७.४	मतदान केन्द्रमा परिचालन गर्ने जनशक्ति सम्बन्धी निर्देशिका अद्यावधिक गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर	५	• अद्यावधिक गरिएको निर्देशिका	१	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
२.७.५	निर्वाचनको समयमा जिल्लास्तरमा हुने निर्वाचन खर्चको बजेट निकासा र अख्तियारी निर्वाचन कार्यालय मार्फत हुने व्यवस्था मिलाउने।	आर्थिक प्रशासन शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा					निरन्तर	००	<ul style="list-style-type: none"> • आर्थिक निर्देशिका • बजेट निकासा र खर्चको अख्तियारी प्रदान 	१,५,१२
<p>• कार्यनीति २.८ निर्वाचनमा जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।</p>											
२.८.१	निर्वाचनमा व्यवस्थापनका जोखिम लागि निर्वाचनमा जोखिमका कारक तत्व एवं घटना विवरण संकलनको कार्यविधि तयार	सूचना प्रणाली शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा					निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> • स्वीकृत भएको कार्यविधि • जोखिमको 	१,६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	गर्ने, र सोको आधारमा जोखिमको नक्साङ्कन र विश्लेषण गर्ने ।									नक्साङ्कन र विश्लेषणात्मक विवरण	
२.८.२	निर्वाचनको समयमा मतदान अधिकृतहरूका लागि एसएमएस, मोवाइल एप्स तथा इभेन्ट ट्र्याकिङ सिस्टमको प्रयोग गरी सूचना व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउने ।	सूचना प्रणाली शाखा	मतदाता नामवली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> • एसएमएस गरिएको संख्या • मोवाइल एप्स प्रयोगकर्ताको संख्या • इभेन्ट ट्र्याकिङ system बाट 	१,३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										प्राप्त विवरण संख्या	
२.८.३	संयुक्त निर्वाचन सन्चालन केन्द्र (Joint Election Operation Center/JEOC) र कल सेन्टर सन्चालन सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा गर्ने	प्रशासन शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					निरन्तर	५	• JEOC र कल सेन्टर सञ्चालन सम्बन्धी स्वीकृत कार्यविधि	१

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
२.८.४	सबै सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरी निर्वाचन सुरक्षा सूचकाङ्क (Electoral Security Index) को विकास र प्रयोग गर्ने ।	प्रशासन शाखा	गृह मन्त्रालय रक्षा मन्त्रालय र अन्य सुरक्षा निकायहरू					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षा निकायसँग भएका छलफल/ अन्तरक्रिया स्वीकृत भएको Electoral Security Index 	१,५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति २.९ मतदान प्रक्रियामा विद्युतीय मतदान यन्त्र (EVM) को प्रयोगलाई बढाउँदै लगिने छ ।											
२.९.१	विद्युतीय मतदान यन्त्रको प्रयोगबारे राजनीतिक दलहरूसँग परामर्श गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा, सूचना प्रविधि शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> दलहरूसँग गरिएको परामर्श छलफल/ अन्तरक्रिया कार्यक्रम सुझाव सहितको प्रतिवेदन 	१,९,१२
२.९.२	विद्युतीय मतदान यन्त्रका विकल्प बारे अध्ययन गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	मतदाता नामावली						१०	<ul style="list-style-type: none"> अध्ययन 	१,९,

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
			तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा							प्रतिवेदन	१२
२.९.३	विद्युतीय मतदान यन्त्रको विकास र उत्पादन स्वदेशमै गर्न सकिने सम्बन्धमा अध्ययन गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा					निरन्तर	१०	• अध्ययन प्रतिवेदन	१,९, १२
२.९.४	विद्युतीय मतदान यन्त्रको क्रमश प्रयोग गर्दै जाने ।	सूचना प्रविधि शाखा	प्रशासन शाखा						५००००	• EVM को प्रयोग	१,८, ९
२.९.५	विद्युतीय मतदान यन्त्रको प्रयोगका लागि Operational Manual बनाई कार्यान्वयन	सूचना प्रविधि शाखा	मतदाता नामवली तथा निर्वाचन						५	• विद्युतीय मतदान यन्त्र	१

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	गर्ने ।		सञ्चालन शाखा / ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा							प्रयोग भएका मतदान केन्द्रको संख्या	
२.९.६	राजनीतिक दल, निजी क्षेत्रका संघसंस्था, पेशागत संगठनहरू लगायतका निर्वाचित पदाधिकारी रहने निकाय तथा संस्थाहरूको निर्वाचनमा Electornic Voting Machine (EVM) को प्रयोग गर्न गराउन प्रेरित र पहल गर्ने तथा	प्रशासन शाखा	सूचना प्रविधि शाखा					००	• EVM को प्रयोग गर्ने संघसंस्थाहरू	३,५	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।										
कार्यनीति २.१० मतदान स्थलमा मतगणना गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।											
२.१०.१	मतदानस्थलमा नै मतगणना गर्ने सम्बन्धमा राजनीतिक दलहरूसँग छलफल गरी दलीय सहमति प्राप्त गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा				निरन्तर	१०	• राजनीतिक दलहरूसँग भएको छलफल कार्यक्रम र प्रतिवेदन	१,९,१२	
२.१०.२	मतगणना सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यविधि तयार गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					५	• तयार भएको मतगणना मापदण्ड	६,९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
२.१०.३	मापदण्ड मतदानस्थलमा निकायसँगको मतगणना गर्ने ।	पुगेका सुरक्षा समन्वयमा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा				निर न्तर	००	• मतदानस्थल मा नै मतगणना भएका स्थलको संख्या	५,९
कार्यनीति २.११ आयोग र मातहत कार्यालयबाट एकैसाथ सूचना प्रवाह हुने विद्युतीय प्रणालीको विकास र सञ्चालन गरिनेछ ।											
२.११.१	सफ्टवेयरको विकास गर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	सूचना प्रणाली शाखा					निरन्तर	१००	• विकास भएको सफ्टवेयर	१,३, ७

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
२.११.२	विद्युतीय सामग्रीको व्यवस्था गरी सञ्चालन गर्ने ।	सूचना प्रणाली शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		<ul style="list-style-type: none"> सामग्रीको विवरण र सञ्चालन 	३,७
कार्यनीति २.१२ निर्वाचनमा सञ्चार माध्यम एवम् सामाजिक सञ्जालको प्रयोगलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।											
२.१२.१	कार्यविधि तथा मापदण्ड तयारगर्ने ।	सूचना प्रविधि शाखा	प्रशासन शाखा/ ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> तर्जुमा भएको कार्यविधि/ मापदण्ड 	६
२.१२.२	निर्वाचन तथा मतदाता शिक्षा एवम् निर्वाचन सञ्चालन तथा	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम	सूचना प्रविधि शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> निर्वाचन 	३,५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरूमा सामाजिक सञ्जालको प्रयोग गर्ने ।	शाखा							शिक्षामा प्रयोग भएको सामाजिक सञ्जाल		
रणनीति ३ : निर्वाचन सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी सुधार गर्ने											
कार्यनीति ३.१ : निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गरिनेछ ।											
३.१.१	निर्वाचन सम्बन्धी विविध विषयको अध्ययन गरी राष्ट्रिय निर्वाचन नीतिको मसौदा तर्जुमा गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	ऐन, नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					५	• राष्ट्रिय निर्वाचन नीतिको प्रारम्भिक मसौदा	१,५, ९	

७५

❖ जोखिम महलमा उल्लेख भएका जोखिमका नम्बरहरूसँग सम्बन्धित जोखिमहरूका क्षेत्रहरूको विवरण पृष्ठ नं १३१ मा उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
३.१.२	प्रारम्भिक मसौदामा सरोकारवालासँग छलफल, अन्तरक्रिया गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	ऐन, नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा						२०	<ul style="list-style-type: none"> सुझाव प्राप्त गर्न गरिएका छलफल, अन्तरक्रिया कार्यक्रम संख्या २ प्रतिवेदन 	१,४, ९
३.१.३	राष्ट्रिय निर्वाचन नीति तर्जुमा गरी स्वीकृतीको लागि पेश गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	ऐन, नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा						५	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत राष्ट्रिय निर्वाचन नीति 	१,५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ३.२ : निर्वाचन आयोग ऐनमा समसामयिक परिमार्जन गरिनेछ ।											
३.२.१	निर्वाचन आयोग ऐनमा संशोधन गर्न राजनीतिक दल लगायत सरोकारवालासँग छलफल गरी सुझाव प्राप्त गर्ने ।	ऐन, नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा						१०	<ul style="list-style-type: none"> सरोकारवाला सँग गरिएका छलफल, अन्तरक्रिया कार्यक्रमको संख्या 	१,४,६,९
३.२.२	प्राप्त सुझाव समेतको आधारमा मसौदा तयार गरी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ।	ऐन, नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल, व्यवस्थापन शाखा							<ul style="list-style-type: none"> आयोगबाट स्वीकृत भएको मसौदा 	१,५,६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ३.३ : एकीकृत निर्वाचन कानूनको तर्जुमा गरिनेछ ।											
३.३.१	एकीकृत निर्वाचन कानून तर्जुमाको लागि निर्वाचन सम्बन्धी विद्यमान कानूनहरूको अध्ययन गरी एकीकृत कानूनको मसौदा तयार गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					२०	• अध्ययन प्रतिवेदन	१,६, ७,९	
३.३.२	मसौदा उपर राजनीतिक दल तथा अन्य सरोकारवाला सँग छलफल, अन्तरक्रिया गरी सुझाव प्राप्त गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					२०	• सरोकारवाला सँग गरिएको छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमको	१,५, ६,९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
									संख्या र प्रतिवेदन		
३.३.३	प्राप्त सुझाव समेतका आधारमा मसौदा तर्जुमा गरी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा						५	• आयोगबाट स्वीकृत भएको मसौदा	१,५, ६
कार्यनीति ३.४ राजनीतिक दल दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी कानून परिमार्जन गरिनेछ ।											
३.४.१	कानूनको मसौदा तयार गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा						५	• तयार भएको मसौदा	६

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
३.४.२	राजनीतिक दल तथा सरोकारवाला- हहरूसँग छलफल/अन्तरक्रिया गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा							• छलफल/अन्तरक्रियाको संख्या	९
३.४.३	कानूनको मसौदा तर्जुमा गरी स्वीकृतिका लागि पेश गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा							• तर्जुमा भएको कानून	५
कार्यनीति ३.५ विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकहरूको मताधिकार सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्थाको लागि पहल गरिनेछ ।											
३.५.१	विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकहरू को मताधिकार सम्बन्धमा अवश्यक कानूनी व्यवस्था गर्न नेपाल सरकार,	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	• नेपाल सरकार • राजनीतिक					२०		• राजनीतिक दलहरूसँग भएका	१,४, ५,६, ९,१२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	राजनीतिक दल र सरोकारवालाहरू संग छलफल गर्ने ।		दलहरू • ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा						छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमको संख्या • प्रतिवेदन		
३.५.२	छलफलबाट प्राप्त सुझाव र विगतका अध्ययन प्रतिवेदनहरू समेतको आधारमा कानूनको मसौदा तर्जुमा गरी स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा					५	• आयोगबाट स्वीकृत भएको मसौदा	१,५, ६	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ३.६ निर्वाचनसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधिहरूको तर्जुमा तथा परिमार्जन गरिनेछ ।											
३.६.१	विभिन्न तहका निर्वाचनसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधि समायानुकूल परिमार्जनका लागि तर्जुमा गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					२०	• तर्जुमा गरिएका मसौदाको विवरण	१,५, ६,९, १२	
३.६.२	सरोकारवाला र विज्ञसँग छलफल एवम् अन्तरक्रिया गरी मसौदा उपर सुझाव प्राप्त गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					१०	• आयोजना भएका अन्तरक्रिया र छलफल कार्यक्रम संख्या	१,४, ९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
३.६.३	प्राप्त सुझाव समेतको आधारमा मसौदा परिमार्जन गरी स्वीकृतिका लागि आयोगमा पेश गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा						५	• आयोगबाट स्वीकृत भएको मसौदा	१,५, ६
कार्यनीति ३.७ निर्वाचनमा संलग्न हुने जनशक्ति तथा सरोकारवाला व्यक्ति एवम् संस्थाको आचारसंहिता तयार गरी लागू गरिनेछ ।											
३.७.१	आचारसंहिताको मसौदा तयार गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा/						५	• तयार भएको मसौदा	६,९
३.७.२	सरोकारवालहरूसँग छलफल/ अन्तरक्रिया गर्ने ।	राजनीतिक दल	प्रशासन शाखा							• छलफल/	९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
		व्यवस्थापन शाखा								अन्तरक्रिया को संख्या	
३.७.३	आचारसंहिताको तर्जुमा गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा/							• आयोगबाट स्वीकृत तर्जुमा भएको आचारसंहिता	५,६
कार्यनीति ३.८ निर्वाचन विवाद निरुपण कार्यविधि तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।											
३.८.१	निर्वाचन विवाद निरुपण कार्यविधिको मसौदा तर्जुमा गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वायन शाखा	राजनीतिक दल सम्बन्ध शाखा					१०		• तयार भएको मसौदा	१,९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
३.८.२	मसौदा उपर सरोकारवालासँग छलफल गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वायन शाखा	राजनीतिक दल सम्बन्ध शाखा							• छलफलको लागि आयोजित कार्यक्रम संख्या	१,९
३.८.३	कार्यविधि स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वायन शाखा	राजनीतिक दल सम्बन्ध शाखा							• आयोगबाट स्वीकृत कार्यविधि	१,९, ११

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
रणनीति ४ : संविधान र कानून बमोजिम राजनीतिक दल दर्ता र नियमनलाई व्यवस्थित गर्ने ।											
कार्यनीति ४.१ : सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी राजनीतिक दल दर्ता र अभिलेख व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।											
४.१.१	दल दर्ता सम्बन्धी कार्यविधि निर्माण गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					५	• स्वीकृत भएको कार्यविधि	१,४, ९	
४.१.२	राजनीतिक दल दर्ता सम्बन्धी सफ्टवेयरको निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने ।	सूचना प्रणाली शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा			निरन्तर		१५	• दल दर्ता सम्बन्धी सफ्टवेयरको निर्माण र कार्यान्वयन	१,३, ९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
४.१.३	राजनीतिक दलको केन्द्रीय समिति लगायत सबै तहका समितिहरूमा समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्व सम्बन्धी व्यवस्था कार्यान्वयनको नियमन गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा						निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> नियमन गरिएका राजनीतिक दलको संख्या नियमन प्रतिवेदन 	१,९
४.१.४	संघ, प्रदेश र स्थानीय तीनै तहमा राजनीतिक दलको सूचीकरण, व्यवस्थापन र नियमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	२०	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक दलको विवरण अद्यावधिक सम्बन्धी कार्यविधि सूचीकरण भएका 	१,७, ९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										राजनीतिक दलको विवरण	
४.१.५	राजनीतिक दलले विधान अनुसार गर्नुपर्ने गतिविधिको अनुगमन गर्न सूचकहरूको पहिचान गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	योजना , अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> • अनुगमन सूचकको विवरण • अनुगमन प्रतिवेदन 	१,९, ११,१ २	
कार्यनीति ४.२ आयोग र राजनीतिक दल बीचको प्रभावकारी समन्वयका लागि उपयुक्त संयन्त्रको व्यवस्था गरिनेछ ।											
४.२.१	संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा राजनीतिक दलको तर्फबाट आयोग र अन्तर्गत	राजनीतिक दल व्यवस्थापन	प्रशासन शाखा				निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> • राजनीतिक दलहरूसँग भएको 	१,९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	निकायमा प्रतिनिधित्व गर्ने सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने सम्बन्धमा राजनीतिक दलहरूसँग समन्वय गर्ने ।	शाखा								छुलफल संख्या र प्रतिवेदन	
४.२.२	संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा राजनीतिक दलको तर्फबाट आयोग र मातहतमा प्रतिनिधित्व गर्ने सम्पर्क व्यक्तिको विवरण लिई अद्यावधिक गर्ने तथा सोही वमोजिम प्रतिनिधित्व गराउने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन शाखा, सबै तहमा प्रतिनिधित्व गर्ने राजनीतिक दल				निरन्तर	०	<ul style="list-style-type: none"> सम्पर्क व्यक्ति तोक्न गरिएको पत्राचार सम्पर्क व्यक्तिको विवरण 	९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
४.२.३	संघीय संसद प्रदेश सभा तथा स्थानीय तहमा प्रतिनिधित्व गर्ने राजनीतिक दलसँगको सम्पर्क समन्वय र पत्राचारको लागि आयोगमा दलहरूको अलग अलग पिजनहोलको व्यवस्था गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन शाखा, सबै तहमा प्रतिनिधित्व गर्ने राजनीतिक दल						१५	• दलको लागि व्यवस्था गरिएको पिजनहोलको संख्या	
कार्यनीति	४.३ राजनीतिक दलको लागि राज्यकोषबाट दिइने अनुदान सम्बन्धी मापदण्ड र प्रक्रिया निर्धारण गर्न पहल गरिनेछ ।										
४.३.१	राज्यको तर्फबाट उपलब्ध गराउने अनुदान सम्बन्धी प्रक्रिया र मापदण्ड निर्धारण गर्ने विषयमा अध्ययनगर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन शाखा						५	• अध्ययन प्रतिवेदन	१,५, ९,१२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
४.३.२	राजनीतिक दल र अन्य सरोकारवालासँग छलफल तथा अन्तरक्रिया गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन शाखा						१५	• छलफलतथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संख्या	१,५, ९,१२
४.३.३	कानूनी व्यवस्थाको लागि निर्वाचन सम्बन्धी कानूनको मसौदामा समावेश गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वायन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा							• तर्जुमा भएको मसौदा	६,९
४.३.४	अनुदान सम्बन्धी मापदण्ड र प्रक्रिया उपर राजनीतिक दल र अन्य सरोकारवालासँग छलफल र अन्तरक्रिया गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वायन शाखा						१५	• छलफल अन्तरक्रिया कार्यक्रम संख्या	१,५, ९,१२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
४.३.५	राजनीतिक दलको लागि राज्यकोषबाट दिइने अनुदानको मापदण्ड र प्रक्रिया निर्धारण गरी नेपाल सरकार समक्ष पेश गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वायन शाखा	प्रशासन शाखा							<ul style="list-style-type: none"> राज्यकोषबाट दिइने अनुदान सम्बन्धी आयोगबाट स्वीकृत मसौदा 	१,५, ६
<p>कार्यनीति ४.४ : प्रविधिमा आधारित प्रणालीको विकास गरी राजनीतिक दलको कोष व्यवस्थापन र निर्वाचन खर्चको अभिलेख व्यवस्थित गरिनेछ ।</p>											
४.४.१	राजनीतिक दलको आय व्यय र निर्वाचन खर्चको अभिलेख तथा प्रतिवेदनको लागि	राजनीतिक दल व्यवस्थापन	सूचना प्रणाली शाखा				निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> सफ्टवेयरको निर्माण र 	१,३, ९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	सफ्टवेयरको विकास र कार्यान्वयन गर्ने ।	शाखा								कार्यान्वयन	
४.४.२	राजनीतिक दलको आयव्यय अभिलेखको ढाँचा(फाराम) र प्रविष्ट गर्ने विधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा						५		<ul style="list-style-type: none"> • तयार भएको फाराम तथा प्रविष्ट गर्ने विधि 	१,९, १२
४.४.३	राजनीतिक दलको आय व्यय विवरण र निर्वाचन खर्चको अभिलेख व्यवस्थापनको लागि सम्बन्धित दलको लेखा व्यवस्थापन हेर्ने कर्मचारी वा पदाधिकारीलाई अभिमुखीकरण गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा निर्वाचन शिक्षा तथा				निरन्तर	२५		<ul style="list-style-type: none"> • अभिमुखीकरण गरिएका कार्यक्रम तथा सहभागीको 	१,९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
			तालिम शाखा आर्थिक प्रशासन शाखा							संख्या	
४.४.४	राजनीतिक दलहरूको आर्थिक कारोबार बैकिङ प्रणाली मार्फत हुने व्यवस्था गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	सूचना प्रविधि शाखा					निरन्तर	०	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक कारोबार बैकिङ प्रणाली मार्फत हुने व्यवस्थाका लागि कानूनको परिमार्जित मसौदा तर्जुमा 	९, १२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
४.४.५	राजनीतिक दलको निर्वाचन खर्चको सार्वजनिकीकरण गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	सूचना प्रविधि शाखा					निरन्तर	१०	• सार्वजनिक भएको राजनीतिक दलहरूको आय व्ययसम्बन्धी विवरण	१,९
४.४.६	राजनीतिक दलको वार्षिक आर्थिक कारोबारको नियमित लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा						निरन्तर	१०	• सार्वजनिक गरिएको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन	१,९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ४.५ निर्वाचन आचारसंहिता पालनालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।											
४.५.१	निर्वाचन आचारसंहिताको पुनरावलोकन गरी परिमार्जन गर्ने ।	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					५	<ul style="list-style-type: none"> आचार संहिता पुनरावलोकन सम्बन्धी तयार भएको पुनरावलोकन प्रतिवेदन 	१,५, ६,७, ९,१२	
४.५.२	निर्वाचनको समयमा निर्वाचन आचार संहिता पालनाको अनुगमनको लागि जिल्ला तथा केन्द्रमा आचार संहिता	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					५	<ul style="list-style-type: none"> गठन भएका आचार संहिता अनुगमन 	१,६, ९,११, १२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	अनुगमन संयन्त्र गठन गर्ने र अनुगमन कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।									संयन्त्रको विवरण • स्वीकृत अनुगमन कार्यविधि	
४.५.३	संचार माध्यम अनुगमन कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	ऐन, नियम तथा फैसाला कार्यान्वयन शाखा				निरन्तर	५	• स्वीकृत संचार माध्यम अनुगमन कार्यविधि	१,४,१ १	
४.५.४	निर्वाचन पर्यवेक्षण सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा	ऐन, नियम तथा फैसाला					५	• स्वीकृत पर्यवेक्षण	१,४,१	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
		वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	कार्यान्वयन शाखा							सम्बन्धी कार्यविधि	१
४.५.५	सामाजिक सञ्जाल अनुगमनको लागि कार्यविधि तथा संयन्त्र तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	ऐन, नियम तथा फैसाला कार्यान्वयन शाखा					१०	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक सञ्जाल अनुगमन सम्बन्धी स्वीकृत कार्यविधि सामाजिक सञ्जाल अनुगमन संयन्त्र गठन 	१,४,१ १	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ४.६ : राजनीतिक दलहरूको स्वमूल्याङ्कन प्रणालीको विकास गरिनेछ ।											
४.६.१	राजनीतिक दलहरूको गतिविधिलाई राजनीतिक दलहरूबाटै व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धमा स्वमूल्याङ्कनका आधार तयार गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	ऐन, नियम तथा फैसाला कार्यान्वयन शाखा				निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> स्वीकृत भएको स्वमूल्याङ्कन का आधारहरूको विवरणको प्रतिवेदन 	१,९, १२	
४.६.२	स्वमूल्याङ्कनका आधार र प्रणालीका सम्बन्धमा राजनीतिक दलहरूसँग छलफल तथा परामर्श गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	आयोगमा दर्ता रहेका राजनीतिक दलहरू				निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> राजनीतिक दलसँग गरिएका छलफल तथा 	१,९, १२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										परामर्श बैठकको संख्या र प्रतिवेदन	
४.६.३	राजनीतिक दलहरूको न्युनतम शर्त र कार्यसम्पादन मापनका आधार, शर्त, विधि र तरिका सहितको स्वमूल्याङ्कन पद्धति लागु गर्ने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	आयोगमा दर्ता रहेका राजनीतिक दलहरू				निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> स्वमूल्याङ्कन पद्धति लागू गर्ने राजनीतिक दलहरू	६,९	
४.६.४	स्वमूल्याङ्कन सम्बन्धी सफ्टवेयर तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	सूचना प्रणाली शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा				निरन्तर	१०	सफ्टवेयर निर्माण र कार्यान्वयन प्रतिवेदन	१,३, ९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ४.७ : निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको एकीकृत अभिलेख तयार गरी अद्यावधिक गरिनेछ ।											
४.७.१	निर्वाचन सम्पन्न भएपश्चात निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको विवरण संकलन तथा प्रशोधन गरी प्रकाशन गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	<ul style="list-style-type: none"> नेपाल सरकार राजनीतिक दलहरू राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा 				निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> संकलित विवरण 		
४.७.२	निर्वाचित जनप्रतिनिधि मध्ये संघीय संसदका सदस्य, प्रदेश सभाका सदस्य, जिल्ला	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन	राजनीतिक दल व्यवस्थापन				निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> जनप्रतिनिधि हरूको 	९	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	विकास समितिका प्रमुख उपप्रमुख, गाउँपालिका अध्यक्ष उपाध्यक्ष र नगरपालिका प्रमुख उपप्रमुखको विवरण अद्यावधिक गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	सञ्चालन शाखा	शाखा							अद्यावधिक भएको विवरण	
कार्यनीति ४.८: आयोग र राजनीतिक दलका पदाधिकारी तथा निर्वाचनका सरोकारवालाबीचको अन्तर सम्बन्धलाई सुदृढ गर्दै लगिनेछ ।											
४.८.१	राजनीतिक दल र निर्वाचनका सरोकारवालाहरूसँगको बैठक, छलफल र अन्तर्क्रियालाई निरन्तरता दिने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर	१०		<ul style="list-style-type: none"> छलफल र अन्तर्क्रियाको संख्या र प्रतिवेदन 	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
४.८.२	वैठक, छलफल र अन्तर्क्रियाबाट प्राप्त सुझाव, प्रतिक्रियालाई आवश्यकता अनुसार आयोगको नीति, पद्धति र प्रक्रियामा समावेश गर्दै जाने ।	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा	प्रशासन शाखा	निरन्तर						• तय भएको कार्य दिशा	
रणनीति ५ निर्वाचन व्यवस्थापन एवम् नागरिक शिक्षामा समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गर्ने ।											
कार्यनीति ५.१ निर्वाचन शिक्षा र मतदाता शिक्षामा महाविद्यालय, विद्यालय, राजनीतिक दल, स्थानीय तह, गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था, सहकारी, नीजि क्षेत्र एवम् नागरिक समाजको सहभागिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।											
५.१.१	निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रबाट निर्वाचन शिक्षा प्राप्त गर्ने माध्यमिक विद्यालय	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	सूचना प्रविधि शाखा	निरन्तर					५०	• पचास हजारले	१,५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	स्तरका विद्यार्थिको संख्या वृद्धि गर्ने ।									निर्वाचन शिक्षा प्राप्त गरेको हुने	
५.१.२	निर्वाचन तथा मतदाता शिक्षामा आम सहभागिता अभिवृद्धिका लागि लक्षित वर्ग क्षेत्र र समुदाय अनुकूल हुनेगरी पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	सूचना प्रविधि शाखा				निरन्तर	१०	• तयार भएको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री	१,५	
५.१.३	संघीय संसद, प्रदेश सभा र स्थानीय तहमा प्रतिनिधित्व गर्ने राजनीतिक दलका तालिम	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	सूचना प्रविधि शाखा				निरन्तर	१०	• प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्राप्त	१,५	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	तथा प्रशिक्षणसँग सम्बन्धित व्यक्तिलाई निर्वाचन तथा मतदाता शिक्षा सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्रदान गर्ने ।									व्यक्तिको संख्या	
५.१.४	मतदाता शिक्षा सम्बन्धी छापा, श्रव्य, श्रव्य—दृश्य सामग्री तयार गरी वेबसाइट मार्फत प्रवाह गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	सूचना प्रणाली शाखा					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> वेबसाइटमा अपलोड गरिएका निर्वाचन शिक्षा सामग्रीको विवरण 	१,२, ३

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
५.१.५	मतदाता शिक्षा सम्बन्धी छापा, श्रव्य, श्रव्य—दृश्य सामग्री तयार गरी सञ्चार माध्यमबाट प्रसारण गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	आयोगका महाशाखा/ शाखा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरू					निरन्तर	५०	<ul style="list-style-type: none"> सञ्चार माध्यमबाट प्रसारण गरिएका सामग्री र माध्यमको विवरण 	१,५
५.१.६	रेडियो नेपालबाट निर्वाचन सम्बन्धी साप्ताहिक कार्यक्रम प्रसारण गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा/ सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय/ रेडियो नेपाल					निरन्तर	१००	<ul style="list-style-type: none"> सञ्चालित कार्यक्रमको संख्या र प्रतिवेदन 	१,४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
५.१.७	निर्वाचन प्रक्रियामा सहभागिता अभिवृद्धि गर्न सीमान्तकृत वर्गका लागि निर्वाचन शिक्षा सम्बन्धी आमपहुँच (Out Reach) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा	निरन्तर					५०	सञ्चालन भएका आमपहुँच (Outreach) कार्यक्रमको संख्या र प्रतिवेदन	१,४
५.१.८	समुदायमा आधारित संस्था मार्फत निर्वाचन शिक्षालाई समुदाय तहसम्म विस्तार गर्ने।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	समुदायमा आधारित संस्थासँग सम्बद्ध मन्त्रालयहरू	निरन्तर					१०	• समुदायमा आधारित संस्थाका लागि शिक्षा सम्बन्धी	१,५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										पाठ्यक्रम र स्रोत सामग्री	
										<ul style="list-style-type: none"> निर्वाचन शिक्षा सञ्चालन गर्ने समुदायमा आधारित संस्था तथा सञ्चालन भएको कार्यक्रम संख्या 	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
५.१.९	निर्वाचन शिक्षालाई माध्यमिक शिक्षा अन्तर्गत ११ र १२ कक्षाको सामाजिक विषयको पाठ्यक्रममा समावेश गरी सञ्चालन गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	निरन्तर					१०	<ul style="list-style-type: none"> शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयसँग भएको छुलफल तथा बैठक संख्या निर्वाचन शिक्षालाई माध्यमिक तहको सामाजिक शिक्षाको पाठ्यक्रममा 	१,५, १२

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										समावेश भएको विषय भार	
५.१.१०	माध्यामिक तहका सामाजिक शिक्षा शिक्षक तालिम र विद्यालय निर्वाचन शिक्षा कार्यक्रमलाई स्थानीय तहसँग समन्वय गरी विस्तार गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	<ul style="list-style-type: none"> संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय स्थानीय तहहरू 	निरन्तर					१५००	<ul style="list-style-type: none"> सञ्चालन भएका सामाजिक शिक्षा विषय शिक्षक तालिमको संख्या तालिममा सहभागी शिक्षकहरूको संख्या 	१,४,५,१०

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										<ul style="list-style-type: none"> तालिम सञ्चालन गर्ने स्थानीय तहको संख्या 	
५.१.११	स्थानीयतहसँग समन्वय गरी निर्वाचन शिक्षा सञ्चालनमा सामुदायिक संस्था, टोल विकास संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था, सामुदायिक सिकाई केन्द्र आदि परिचालन गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	<ul style="list-style-type: none"> संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय स्थानीय तहहरू 				निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> परिचालन गरिएका संस्थाको विवरण 	१,४,१०,१२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ५.२ निर्वाचन व्यवस्थापनमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्य बढाउँदै लगिनेछ ।											
५.२.१	निर्वाचन शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका तर्जुमा गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					५	• स्वीकृत भएको निर्वाचन शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका	१,७	
५.२.२	निर्वाचन शिक्षा सामग्री तयार गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा			निरन्तर		५	• स्वीकृत निर्वाचन शिक्षा सामग्री स्रोत पुस्तिका	१,७	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
५.२.३	प्रदेश सरकार र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा निर्वाचन शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा / प्रदेश सरकार / स्थानीयतह				निरन्तर	१००	• सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमको संख्या र प्रतिवेदन	१,५,१०	
कार्यनीति ५.३ आयोगको प्रचार सामग्री संप्रेषणमा नेपाल सरकारको लोक कल्याणकारी विज्ञापन कार्यक्रमको उपयोग गरिनेछ ।											
५.३.१	सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशन र प्रसारण हुने निर्वाचन शिक्षा सामग्री निर्माण गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन				निरन्तर	१०	• निर्माण भएका निर्वाचन शिक्षा सामग्री	१,५	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
			शाखा							विवरण	
५.३.२	निर्वाचन शिक्षा सामाग्रीलाई सरकारको कल्याणकारी विज्ञापन मार्फत सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी प्रकाशन र प्रसारण गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरू				निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> • प्रकाशित तथा प्रसारित निर्वाचन शिक्षा सामग्रीको विवरण र संख्या 	१,५	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति	५.४ सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूबाट सञ्चालन हुने बिषयगत तालिममा निर्वाचन एवम् नागरिक शिक्षालाई आन्तरिकीकरण गरिनेछ ।										
५.४.१	सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूको पहिचान गरी सूची तयार गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा					१०	<ul style="list-style-type: none"> पहिचान गरिएका सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूको सूची 	१,५	
५.४.२	सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूबाट सञ्चालन हुने बिषयगत तालिमको पाठ्यक्रममा निर्वाचन शिक्षालाई समावेश गर्न	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा			निरन्तर			<ul style="list-style-type: none"> सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूसँग भएको छलफल तथा 	१,४, ५, १२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्ने ।									बैठक संख्या • पाठ्यक्रममा समावेश भएका विवरण	
५.४.३	सुरक्षा निकायका सम्बद्ध प्रशिक्षण केन्द्रबाट सञ्चालन गरिने तालिममा निर्वाचन सुरक्षा सम्बन्धी विषयवस्तु समावेश गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	• गृह मन्त्रालय, रक्षा मन्त्रालय, सुरक्षा निकायहरू, प्रशासन शाखा				निरन्तर	५	• गृह मन्त्रालय रक्षा मन्त्रालय सुरक्षा निकायसँग भएका छलफल तथा बैठक संख्या	१,५	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
										<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षा निकायहरू बाट सञ्चालन हुने प्रशिक्षणमा समावेश गरिएको विषय विवरण 	
५.४.४	सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रका प्रशिक्षकहरूलाई निर्वाचन शिक्षा सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण प्रदान गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	५०	<ul style="list-style-type: none"> प्रदान गरिएको प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिमको विवरण 	१,२	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ५.५ निर्वाचनका प्रक्रियामा लैङ्गिक तथा समावेशिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।											
५.५.१	आयोगको लैङ्गिक तथा समावेशीकरण नीतिको परिमार्जन गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	ऐन नियम तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा					निरन्तर	२५	<ul style="list-style-type: none"> परिमार्जित लैङ्गिक तथा समावेशीकरण नीति तर्जुमा भएको आवधिक कार्ययोजना 	१,४, ७
५.५.२	निर्वाचन व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयगत तालिम स्रोत पुस्तिकामा लैङ्गिक तथा	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक					निरन्तर	१०	<ul style="list-style-type: none"> निर्वाचन व्यवस्थापन 	१

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	समावेशिताका विषयवस्तुहरूलाई अद्यावधिक गर्ने ।		सम्बन्ध शाखा							सम्बन्धी अद्यावधिक भएका स्रोत पुस्तिका	
५.५.३	निर्वाचन शिक्षा सामग्रीलाई समावेशी तथा लैङ्गिकमैत्री बनाउने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	५	• समावेशी तथा लैङ्गिकमैत्री निर्वाचन शिक्षा सामग्रीको विवरण	१	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
५.५.४	निर्वाचनमा लैङ्गिकता एवम् सामाजिक समावेशीता प्रवर्द्धन गर्न राजनीतिक दलहरूले गर्नुपर्ने कार्य सम्बन्धी विस्तृत विवरण र कार्यविधि सहितको सामग्री तयार गरी राजनीतिक दलहरू मार्फत कार्यान्वयन गर्न पहल गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	राजनीतिक दल व्यवस्थापन शाखा					निरन्तर	५	<ul style="list-style-type: none"> समावेशी तथा लैङ्गिकमैत्री निर्वाचन शिक्षा सामग्रीको विवरण 	१
कार्यनीति ५.६ निर्वाचन प्रक्रियाहरूमा सरोकारवालाहरूको भूमिका पहिचान गरी समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।											
५.६.१	निर्वाचनका सबै सरोकारवालाको भूमिका पहिचानका लागि छलफल, अन्तरक्रिया तथा परामर्श	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध					निरन्तर	२०	<ul style="list-style-type: none"> सरोकारवाला सँग भएका छलफल 	१,४, ५

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	गर्ने ।		शाखा							अन्तरक्रिया तथा परामर्शको संख्या र प्रतिवेदन	
५.६.२	सरोकारवालाहरूको भूमिका उल्लेख गरी प्रकाशन प्रसारण प्रचार प्रसार गर्ने तथा सो अनुरूप कार्य गर्न गराउन प्रेरित र पहल गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	००	• प्रास भएको सहयोगको विवरण	४,५	
५.६.३	Civic Engagement Policy निर्माण गरी निर्वाचनमा	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम	योजना अनुगमन				निरन्तर	१०	• Civic	१,४	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	नागरिकको सहभागितालाई बढाउने ।	शाखा	तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा							Engagement policy निर्माण भई कार्यान्वय भएको हुने	
कार्यनीति ५.७ लोकसेवा आयोग लगायत सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रका प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाका पाठ्यक्रममा निर्वाचन सम्बन्धी विषयलाई समावेश गर्न पहल गरिनेछ ।											
५.७.१	प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाहरूमा समावेश गर्ने विषयवस्तु चयन र प्राथमिकीकरण गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर	१०		• चयन र प्राथमिकीकरण भएको विषयवस्तु	४,७

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
५.७.२	सम्बद्ध संस्थाहरूसँग समन्वय छलफल गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन शाखा	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा					निरन्तर		<ul style="list-style-type: none"> समन्वय भएको संस्थाहरूको सूची 	४,७
कार्यनीति ५.८ निर्वाचनसँग सम्बन्धित विषयमा संलग्न गैरसरकारी संस्था अन्य निकाय बीच समन्वय र सहकार्य प्रवर्द्धन गरिनेछ ।											
५.८.१	निर्वाचन सम्बद्ध गैरसरकारी संस्थाहरूको विवरण संकलन गरी प्रकाशन गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा					निरन्तर	१५	<ul style="list-style-type: none"> छलफलको संख्या 	४,७
५.८.२	केन्द्र तथा प्रदेश स्तरमा सम्बद्ध गैर सरकारी संस्था	योजना अनुगमन तथा	प्रशासन शाखा					निरन्तर		<ul style="list-style-type: none"> बैठक 	४,९

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	तथा अन्य निकाय बीच बैठक, छलफल र अन्तरक्रिया गर्ने ।	वैदेशिक सम्बन्ध शाखा							छलफल र अन्तरक्रिया को संख्या		
५.८.३	निर्वाचन व्यवस्थापन सम्बन्धी विविध गतिविधिमा आवश्यकता अनुसार निर्वाचन सम्बद्ध गैरसरकारी संस्था तथा अन्य निकायको सहयोग लिने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर		<ul style="list-style-type: none"> कार्यान्वयन भएको कार्यक्रमको संख्या 	४,७	
<p>कार्यनीति ५.९ निर्वाचन सम्बन्धी नागरिक सचेतनाको लागि सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामग्रीको तयारी र वितरणको प्रबन्ध गरिनेछ ।</p>											
५.९.१	निर्वाचन सामग्रीको विभिन्न भाषामा तयार गरी प्रकाशन	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम	प्रशासन शाखा				निरन्तर	२५	<ul style="list-style-type: none"> प्रकाशन भएको 	३,	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	गर्ने ।	शाखा	सूचना प्रविधि शाखा							निर्वाचन सामग्री	४
५.९.२	आयोग र मातहत कार्यालय मार्फत निर्वाचन सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामग्री समुदाय एवम् घर परिवार स्तरसम्म वितरणको व्यवस्था गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, प्रशासन शाखा				निरन्तर			• वितरण भएको निर्वाचन सामग्रीको संख्या	३,४
५.९.३	निर्वाचन सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामग्रीको वेबसाइट, एप्स, सामाजिक सञ्जाल, कल्याणकारी विज्ञापन आदिबाट संप्रेषण गर्ने ।	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम शाखा	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, प्रशासन शाखा				निरन्तर			• संप्रेषण भएका निर्वाचन सामग्री	३,४
५.९.४	निर्वाचन सम्बन्धमा नागरिक सचेतनाका लागि विभिन्न	निर्वाचन शिक्षा तथा तालिम	सञ्चार तथा सूचना प्रविधि				निरन्तर	५०		• तयार भइ	१,३,४

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रु लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	सामाजिक चलचित्र, श्रव्यदृष्य सामग्री, चेतना एवम् जानकारीमुलक भिडियो, रेडियो कार्यक्रम, जागरण गित आदि तयार गरी प्रशारण गर्ने ।	शाखा	मन्त्रालय, प्रशासन शाखा							प्रशारण भएका सामग्रीको संख्या	
कार्यनीति ५.१० निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा विकास भएका नविनतम ज्ञान, सीप र असल अभ्यासहरूको अवलम्बन गर्न अध्ययन, अनुसन्धान, विवरण संकलन प्रकाशन र प्रचार प्रसार गरिनेछ ।											
५.१०.१	वैदेशिक अध्ययन अवलोकन भ्रमण गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर	२५	• भ्रमणको संख्या	८	
५.१०.२	असल अभ्यास र सिकाईको Documentation तथा	योजना अनुगमन तथा	प्रशासन शाखा				निरन्तर		• पेश भएको Document	८	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
	प्रकाशन र प्रयोग गर्ने ।	वैदेशिक सम्बन्ध शाखा							को संख्या		
५.१०.३	आयोग मातहत निर्वाचन अध्ययन तथा अनुसन्धान सम्बन्धी श्रोतकेन्द्र स्थापना गर्न पहल गर्ने ।	प्रशासन शाखा	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा				निरन्तर	२५	• स्थापना भएको श्रोत केन्द्र		
कार्यनीति ५.११ : मतदाता नामावली दर्ता तथा अद्यावधिक कार्यलाई स्थानीय तहसँग समन्वय गरी सञ्चालन गरिने छ ।											
५.११.१	मतदाता दर्ता तथा अद्यावधिक कार्यमा स्थानीय तहको भूमिका पहिचान गर्ने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा,	निर्वाचन कार्यालयहरू/ स्थानीय तहहरू					१०	• पहिचान गरिएका कार्यको विवरण	१,१०	

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
५.११.२	मतदाता दर्ता कार्यमा स्थानीय तहको स्रोत, साधन र जनशक्तिको प्रयोगलाई बढाउँदै लैजाने ।	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा	प्रशासन शाखा/ स्थानीय तहहरू					निरन्तर	१०	•प्रयोग भएको स्रोत, साधन र जनशक्तिको विवरण	१,१०
५.११.३	निर्वाचन कार्यालयले स्थानीय तहबाट व्यक्तिगत घटना दर्ता विवरण प्राप्त गरी मतदाता नामावली अद्यावधिक गर्ने ।	निर्वाचन कार्यालयहरू,	मतदाता नामावली तथा निर्वाचन सञ्चालन शाखा स्थानीय तहहरू					निरन्तर	१०	•विवरण प्राप्त गरी अद्यावधिक गरिएको संख्या	१,१०

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार/ निकाय/ महाशाखा/ शाखा	सहयोगी निकाय/ शाखा	लाग्ने समय (वर्ष)					अनुमानित बजेट (रू लाखमा)	कार्यसम्पादन सूचक	जोखिम
				१	२	३	४	५			
कार्यनीति ५.१२ निर्वाचन अनुगमन तथा पर्यवेक्षणलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।											
५.१२.१	हालसम्मको अनुगमन तथा पर्यवेक्षणको समीक्षा गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर	१०	• समीक्षा गरिएको अनुगमन/ पर्यवेक्षणको प्रतिवेदन	२,११	
५.१२.२	सरोकारवाला व्यक्ति र निकायसँग छलफल र अन्तरक्रिया गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर		• छलफल/ अन्तरक्रियाको संख्या	२,११	
५.१२.३	पर्यवेक्षण निर्देशिका र मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना अनुगमन तथा वैदेशिक सम्बन्ध शाखा	प्रशासन शाखा				निरन्तर	५	• पर्यवेक्षण निर्देशिका / मापदण्ड	२,११	

७. वित्तीय व्यवस्थापन

रणनीतिक योजनाका क्रियाकलापहरूको कार्यसम्पादन मापनका आधार (Based on Performance Measure) का रूपमा निर्वाचन आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू, अनुगमन प्रतिवेदन, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, चौमासिक र वार्षिक प्रगति विवरण एवम् आयोगका प्रकाशनलाई लिइएको छ । तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना कार्यान्वयन गर्न पाँच वर्षको लागि जम्मा आठ अर्ब नौ करोड पन्ध्र लाख लाग्ने अनुमान गरिएको छ । उक्त रकम नेपाल सरकार एवम् विकास साझेदार संस्थाहरूबाट प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

८. अनुगमन र मूल्याङ्कन

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धतिको माध्यमबाट योजना प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन भए नभएको एवम् कार्यान्वयनको सिलसिलामा कुनै बाधा, अवरोध वा कठिनाई भएमा समयमै सोको पहिचान तथा सम्बोधन गरी योजना कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन देहायको व्यवस्था गरिएको छ ।

क. आवधिक समीक्षा

रणनीतिक योजना कार्यान्वयनको समीक्षा चौमासिक र वार्षिक रूपमा गरिनेछ । चौमासिक समीक्षा चौमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिन भित्र र वार्षिक समीक्षा आर्थिक वर्ष समाप्त भएको २ महिना भित्र गरिनेछ ।

ख. मध्यावधि मूल्याङ्कन

योजना कार्यान्वयनको दुई वर्ष व्यतित भएपछि योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन गरिनेछ । मध्यावधि मूल्याङ्कन गर्दा हाँसिल भएका उपलब्धि र कार्यान्वयनमा देखिएका कमी कमजोरीको विश्लेषण गरिनेछ । मूल्याङ्कन अवधिमा नीतिगत र

कानूनी संरचनामा भएको परिवर्तन एवम् स्रोत साधनको अवस्था समेतको समीक्षा गरी मूल्याङ्कनबाट प्राप्त सुझावहरूको आधारमा आवश्यकता अनुसार क्रियाकलाप एवम् बजेट समेतको परिमार्जन गर्न मद्दत पुग्नेछ ।

ग. अन्तिम मूल्याङ्कन

योजना कार्यान्वयनको पाँचौं वर्षमा चालु रणनीतिक योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कन र आगामी रणनीतिक योजनाको तयारी गर्नुपर्ने र तयारीको सिलसिलामा योजनाको उपलब्धिको समीक्षा समेत गर्नुपर्ने भएकोले पाँचौं वर्षको ६ महिना व्यतित भएपछि यस रणनीतिक योजनाको अन्तिम मूल्याङ्कनको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ । सो मूल्याङ्कनबाट प्राप्त नतिजालाई चौथो रणनीतिक योजना तर्जुमाको आधारका रूपमा लिइनेछ ।

९. अपेक्षित उपलब्धि

आयोगको रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनबाट देहायका उपलब्धि हासिल भएको हुनेछ ।

निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा भएको हुने, आयोग र अन्तर्गत कार्यालय संघीय संरचना अनुकूल हुनेगरी पुनर्संरचना भएको हुने, आयोगको संस्थागत सुदृढीकरण हुनुको साथै जनशक्ति र मानव संसाधनको क्षमता विकास भएको हुने, निर्वाचन क्यालेण्डर बमोजिम निर्वाचनको व्यवस्थापन भएको हुने, निर्वाचन व्यवस्थापनका प्रक्रियाहरू लैङ्गिकमैत्री तथा समावेशी भएको हुने, निर्वाचन चक्रका क्रियाकलापहरू प्रविधिमैत्री भएका हुने, युनिफाइड पोर्टल (एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार) को माध्यमबाट महत्वपूर्ण अभिलेख तथा तथ्याङ्कहरू व्यवस्थित भएको हुने । साथै, एकीकृत निर्वाचन कानूनको तर्जुमा भएको हुने, निर्वाचन विवाद निरूपणको समयमै प्रभावकारी रूपमा समाधान भएको हुने,

निर्वाचन आचारसंहिताको परिपालन भई निर्वाचन अझ बढी स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय, एवम् मितव्ययी भएको हुने ।

निर्वाचन शिक्षा एवम् नागरिक शिक्षामा मतदाताको पहुँच अभिवृद्धि भई मतदानमा सक्रिय सहभागिता भएको हुने, खसेको मतमा सदर मतको अनुपातमा उल्लेख्य वृद्धि भएको हुने र मतदाता नामावली दर्ता तथा अद्यावधिक कार्य एवम् मतदाता एवम् नागरिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालनमा स्थानीय तह एवम् राजनीतिक दलहरूको सहभागिता वृद्धि भएको हुने । सबै तहको निर्वाचनको सञ्चालन दिग्दर्शन तयार भएको हुने, मतदानस्थलमा नै मतगणना गर्ने कार्यको थालनी भएको हुने र मतदान केन्द्रमा आवश्यक पर्ने सामान र जनशक्तिको प्रयोगमा स्थानीय स्रोत साधनलाई प्राथमिकता दिइएको हुने ।

राजनीतिक दलहरूको आयव्यय एवम् निर्वाचन खर्च पारदर्शी भएको हुने, निर्वाचन खर्च मितव्ययी भएको हुने, निर्वाचन खर्च (Campaign Financing) बापत राजनीतिक दलहरूलाई राज्यको तर्फबाट

अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था प्रारम्भ भएको हुने, विभिन्न मुलुकका निर्वाचन व्यवस्थापन निकाय, निर्वाचन सम्बन्धी क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्था, विकास साझेदार संस्थाहरूसँगको सहयोग एवम् समन्वयमा विस्तार भएको हुने ।

१०. जोखिमको पहिचान तथा न्यूनीकरण

आयोगको तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना कार्यान्वयनका क्रममा आउन सक्ने सम्भावित जोखिमका क्षेत्रहरू तपसिल बमोजिम उल्लेख गरिएको छ :

१. योजनामा प्रस्तावित कार्यक्रम बमोजिमको बजेट उपलब्धता,
२. जनशक्तिको उपलब्धता र उत्प्रेरणात्मक पक्ष,
३. प्रविधिको प्रयोग,

४. सरोकारवालासँगको समन्वय र सहकार्य,
५. अन्तरनिकाय समन्वय र सहयोग
६. कानूनी सुधार,
७. सुधार कार्यको निरन्तरता,
८. अपेक्षित क्षेत्रमा विकास साझेदार संस्थाको सहयोग,
९. राजनीतिक दलहरूको सकारात्मक भूमिका,
१०. निर्वाचन व्यवस्थापनमा स्थानीय तहको अपेक्षित सहयोग र सहकार्य,
११. सम्बद्ध पक्षबाट आचारसंहिताको पालना,
१२. परिवर्तन प्रतिरोध गर्ने संस्कृति ।

निर्वाचन आयोग, नेपाल

तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजना (२०७६/०७७ -२०८०/०८१) को लजिकल फ्रेमवर्क

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
लोकतन्त्रको सुदृढीकरणका लागि आयोगलाई स्वायत्त, सक्षम र सुदृढ निकायको रूपमा स्थापित गरी स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय र	निर्वाचनमा मताधिकार प्रयोग गर्ने कुल मतदाताको प्रतिशत	प्रतिनिधि सभा : ६९.०६% प्रदेश सभा : ६९.९८% स्थानीय तह : ७४.२%	७५%	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन समीक्षा प्रतिवेदन	मतदाताको उपलब्धता
	मतदाता नामावलीमा नाम दर्ता हुन योग्य नागरिक	मतदाता नामावलीमा दर्ता भएका मतदाताको प्रतिशत:	मतदाता नामावलीमा दर्ता भएका मतदाताको प्रतिशत: ९४%	वार्षिक	राष्ट्रिय जनगणना तथ्यांक अन्तिम	मतदाताको नामावली दर्तामा सहभागिता र

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
मितव्ययी निर्वाचन मार्फत नागरिकलाई राजनीतिक अधिकारको निर्वाध उपभोग गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।	मध्ये नामावलीमा दर्ता भएका मतदाताको प्रतिशत	(९२.९०%)			मतदाता नामावली	बजेटको उपलब्धता
	सबै तहका निर्वाचनमा महिला जनप्रतिनिधिको	संघीय संसद: ३३.५३% प्रदेश सभा: ३४.४%	संघीय संसद: ३६.५% प्रदेश सभा: ३६.५%	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	सबै तहका निर्वाचनमा राजनीतिक दलहरू अधिकतम

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	प्रतिशत	स्थानीय तह: ४०.७५%*	स्थानीय तह: ४९.५%			महिला उम्मेदवारी तथा प्रतिनिधित्वको लागि सकारात्मक हुनेछन् ।
	बदर मतको प्रतिशत	प्रतिनिधि सभा : ५.९७ प्रदेश सभा : ४.२६ स्थानीय तह : ३.४४	प्रतिनिधि सभा : २.५ प्रदेश सभा : २.५ स्थानीय तह : २.५	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	निर्वाचन तथा मतदाता शिक्षा सञ्चालनमा बजेट र जनशक्तिको परिचालन

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
अपेक्षित परिणाम १ : आयोग संस्थागत रूपमा सुदृढ भएको हुने ।						
उपलब्धि १.१ आयोगको संगठनात्मक पुनर्संरचना गरिनेछ ।	आयोगको कार्यालय	१	१	आ . व - २०७६-०७७	संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन, वार्षिक प्रतिवेदन	आयोगको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण भएको हुने र स्थानीय तहले सम्पर्क व्यक्ति तोकेको हुने
	प्रदेश कार्यालय,		प्रदेश - ७			
	जिल्लानिर्वाचन कार्यालय र	७७ जिल्ला	जिल्ला : ७०			
	स्थानीय तहमा सम्पर्क व्यक्तिको संख्या		स्थानीय तहमा सम्पर्क व्यक्ति : ७५३			
	मतदाता दर्ता र निर्वाचन शिक्षा सञ्चालन गर्ने	नयाँ अभियान	स्थानीय तहको संख्या : २५०	वार्षिक प्रतिवेदन	वार्षिक प्रतिवेदन	स्थानीय तहले दर्ता र मतदाता शिक्षामा

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	स्थानीय तहको संख्या					सहकार्य गरेको हुने
उपलब्धि १.२ मानव संशाधनको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।	आयोगका विद्यमान रहेका कर्मचारी मध्ये निर्वाचन सम्बन्धी तालिम प्राप्त कर्मचारीको प्रतिशत	५५%	८०%	वार्षिक प्रतिवेदन	तालिम प्रतिवेदनहरू	स्रोतको उपलब्धता
	क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमले आफ्नो क्षमता	८५%	९०%	वार्षिक	क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	अभिवृद्धि भएको रिपोर्ट गर्ने सहभागीको प्रतिशत				प्रतिवेदनहरू, कर्मचारी तालिम प्रतिवेदन सर्वेक्षण	
उपलब्धि १. ४ आयोग र अन्तर्गत कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा सुधार गरिनेछ ।	आफ्नै कार्यालय भवन भएका जिल्ला निर्वाचन कार्यालय संख्या	कार्यालय भवन संख्या : २३	कार्यालय भवन संख्या : ३०	योजना अवधिभर	वार्षिक प्रतिवेदन	
	प्रदेश स्तरमा रहेको गोदामको संख्या	गोदामको संख्या : ४	गोदामको संख्या : ७	योजना अवधिभर	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
उपलब्धि १.५ युनिफाइड पोर्टल (एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डारण विकास गरी महत्वपूर्ण अभिलेख तथा तथ्याङ्कलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डारण प्रणालि विकास भई सञ्चालनमा आएको हुने	आंशिक रुपमा भएको	पूर्ण भएको हुने	आधारवर्ष र अन्तिमवर्ष	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार, सञ्चालन प्रतिवेदन	बजेटको उपलब्धता
	पोर्टल तथा मोबाइल एप्स प्रयोगकर्ताहरू को संख्या	प्रयोगकर्ताहरूको संख्या : १०००००	प्रयोगकर्ताहरूको संख्या : २०००००	योजना अवधिभर	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार तथा मोबाइल एपको डाउनलोड	आवश्यक प्राविधिक जनशक्ति उपलब्धता

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
उपलब्धि १.६ आयोगको डाटा सेन्टरलाई सुदृढीकरण गरिनेछ ।	अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड अनुसारको पूर्वाधार सहितको डाटा सेन्टर सञ्चालन भएको हुने	अस्थायी रूपमा सञ्चालनमा रहेको	डाटा सेन्टर पुर्ण रूपमा सञ्चालनमा रहेको हुने	आधार वर्ष र अन्तिम वर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन र डाटा सेन्टर अडिट रिपोर्ट	बजेटको उपलब्धता
	डाटा सेन्टर बन्द भएको (डाउन टाइम) को समय	डाउन टाइमको समय : २% प्रतिवर्ष	डाउन टाइमको समय : ०.५%	वार्षिक	डाटा सेन्टरको लग	
	आयोगमा रहेको र डाटा	सफ्टवेयरको संख्या: ४	सफ्टवेयरको संख्या : ५	आधार वर्ष र अन्तिम वर्ष	डाटा सेन्टरको लग प्रणाली	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	सेन्टरबाट चलेको सफ्टवेयरको संख्या				सञ्चालनको प्रतिवेदन	
उपलब्धि १.७ निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रलाई प्रदेश तहमा विस्तार गरिनेछ ।	प्रदेश तहमा सञ्चालन भएका निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्रको संख्या	३	७	आधारवर्ष र अन्तिमवर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन	बजेटको उपलब्धता
उपलब्धि १.८ राष्ट्रिय नीतिको परिधि भिन्न रही वैदेशिक सहायता परिचालन	वैदेशिक सहायता परिचालन गरी सञ्चालन	कार्यक्रमहरूको संख्या: स्रोत परिचालनको प्रतिशत:	कार्यक्रमहरूको संख्या: स्रोत परिचालनको प्रतिशत:	वार्षिक	आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
गरिनेछ ।	गरिएका कार्यक्रमहरूको संख्या र स्रोत परिचालनको प्रतिशत					
उपलब्धि १.९ अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थासँगको आवद्धता विस्तार गरी समन्वय र सहकार्य प्रवर्द्धन गरिनेछ ।	आयोग र विभिन्न देशका निर्वाचन व्यवस्थापन निकाय (EMB) बीच MOU भएको संख्या	MOU संख्या : ३	MOU संख्या: ८ (३+५)	योजना अवधिभर	विभिन्न देशका निर्वाचन व्यवस्थापन निकाय (EMB) सँग भएको MOU संस्था वार्षिक प्रतिवेदन	अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाहरू MOU को लागि तत्पर हुने ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
उपलब्धि १.१० आयोग र अन्तरगत कार्यालयको काम कारवाहीमा कागजको प्रयोग कम गर्दै लगिनेछ ।	आयोग र अन्तरगतका कार्यालयहरू बीच intranet connectivity मार्फत काम कारवाही सञ्चालन भई कागजको प्रयोगमा कमी आएको हुने ।	intranet connectivity नभएको	intranet connectivity भएको हुने	आधार वर्ष र अन्तिम वर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन	बजेटको उपलब्धता, प्राविधिको प्रयोग
उपलब्धि १.१२ नतिजामा आधारित अनुगमन तथा	नतिजामा आधारित अनुगमन तथा	नभएको	भएको	आधार वर्ष र अन्तिम वर्ष	नतिजामा आधारित अनुगमन तथा	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
मूल्याङ्कन प्रणालीको विकास र कार्यान्वयन गरिनेछ ।	मूल्याङ्कन प्रणालीको विकास भएको हुने				मूल्याङ्कन प्रणाली	
अपेक्षित परिणाम २ : प्रविधियुक्त निर्वाचन व्यवस्थापन प्रणालीको विकास भएको हुने						
उपलब्धि २.१ अनलाईन मार्फत मतदाता दर्ता र अद्यावधिक गर्ने प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।	अनलाईनमा आधारित मतदाता दर्ता सफ्टवेयरको विकास	नभएको	भएको	आधारवर्ष र अन्तिमवर्ष	अनलाईनमा आधारित मतदाता दर्ता सफ्टवेयरको सञ्चालन प्रतिवेदन	स्रोतको उपलब्धता, सरोकारवालाको सहमती र सहभागिता

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	प्रत्येक वर्ष मतदाता नामावली अध्यावधिक गरी अन्तिम नामावली प्रकाशन गरिने	मतदाता नामावलीमा नाम थपिएको संख्या : ५७६९३७ नाम हटाइएको संख्या : ६७९	मतदाता नामावलीमा नाम थपिएको संख्या: ३०,००,००० नाम हटाइएको संख्या: २८००	योजना अवधिभर	प्रत्येक वर्षको अन्तिम मतदाता नामावली र वार्षिक प्रतिवेदन	बजेट प्राप्तिको अवस्था, Software को विकास
उपलब्धि २.२ वेब साइट र मोबाइल एप्सको समयानुकूल परिमार्जन र अध्यावधिक गर्ने	अद्यावधिक भएको वेब साइट र मोबाइल एप्स	अद्यावधिक निरन्तर भइरहेको	अद्यावधिक भएको हुने ।	निरन्तर	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
उपलब्धि २.३ मतदाता नामावली दर्ता प्रणालीलाई राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रणालीसँग आबद्ध गरिनेछ ।	राष्ट्रिय परिचय पत्र प्राप्त गरेका नागरिकको विवरणका आधारमा प्रकाशित मतदाता नामावली	नभएको	भएको हुने	योजना अवधिभर	राष्ट्रिय परिचयपत्र र नागरिकता पत्र विवरण र मतदाता नामावली विवरण	आगामी निर्वाचन अगावै राष्ट्रिय परिचय पत्र वितरण कार्य सम्पन्न हुनु पर्ने
उपलब्धि २.४ मतदान केन्द्रहरूको पुनरावलोकन गरी भू सूचनामा आबद्ध गरिनेछ	मतदान केन्द्रको मापदण्ड पुनरावलोकन गरी स्वीकृत भएको हुने	नभएको	भएको हुने	आवधिक, आवश्यकता अनुसार	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	नयाँ मापदण्ड अनुरूप पुनरावलोकन भएका मतदान स्थलहरूको संख्या	हाल भएका मतदान स्थल: १०,६७१ हाल भएका केन्द्रहरू संख्या : १९,८०९	सबै मतदान केन्द्रको पुनरावलोकन भई भू-सूचनामा आवद्ध	आगामी आवधिक निर्वाचन पूर्व	आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन	श्रोतको उपलब्धता
	भू-सूचना प्रणालीका माध्यममबाट Polling Center Master List (PCML) मा आवद्ध मतदान	मतदान स्थलको संख्या: PCML मा आवद्ध मतदान स्थल : ५०%	१००%	२ वर्षभित्र	भू-सूचना प्रणालीको प्रतिवेदन र प्रणाली सञ्चालनको अवस्था	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	स्थलको संख्या र प्रतिशत					
उपलब्धि २.५ आवधिक निर्वाचन योजना तथा क्यालेण्डर तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	सबै तहका निर्वाचनका लागि निर्वाचन सञ्चालनको दिग्दर्शन (Election Operation Manual)	नभएको	भएको हुने	निर्वाचन पूर्व	वार्षिक प्रतिवेदन	
	निर्वाचन क्यालेण्डर तयारी	पटके आंशिक भएको	भएको हुने	निर्वाचन पूर्व	वार्षिक प्रतिवेदन	
	स्वीकृत निर्वाचन	भएको	भएको	आधारवर्ष र अन्तिमवर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	सञ्चालन क्यालेन्डर अनुसारका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन भएको					
उपलब्धि २.६ निर्वाचन व्यवस्थापन लाई मितव्ययी बनाउँदै लैजाने ।	निर्वाचनमा प्रति मतदाता लागत (cost per voter) मा आएको कमी	प्रति मतदाता लागत रु २०७४ मा सम्पन्न सबै निर्वाचनको औसत प्रति मतदाता खर्च रु ५०६/-	प्रति मतदाता कमी औसत रु ५००/-	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
उपलब्धि २.७ निर्वाचन जोखिमलाई घटाउँदै लगिनेछ ।	इभेन्ट ट्र्याकिङ सिस्टम मार्फत विवरण लिन सक्ने प्रणालि विकास भएको हुने	इभेन्ट ट्र्याकिङ सिस्टम मार्फत विवरण प्राप्त मतदान केन्द्रको प्रतिशत : ५०%	मतदान केन्द्रको प्रतिशत : ९५%	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	प्रविधिको विकास
	निर्वाचन सुरक्षा सूचकाङ्क (Electoral Security Index) तर्जुमा र कार्यान्वयन भएको हुने ।	नभएको:.....	निर्वाचन सुरक्षा सूचकाङ्क (Electoral Security Index) तर्जुमा र कार्यान्वयन भएको	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
उपलब्धि २.८ मतदान प्रक्रियामा विद्युतीय मतदान यन्त्रको प्रयोगलाई बढाउँदै लगिनेछ ।	विद्युतीय मतदान यन्त्र प्रयोग भएका मतदान केन्द्रहरूको प्रतिशत	शून्य प्रतिशत	५०%	आगामी आवधिक निर्वाचन	निर्वाचन प्रतिवेदन	विद्युतीय मतदान यन्त्रको प्रयोगका लागि सरोकारवालाको सहमती र सहभागिता, बजेटको उपलब्धता
उपलब्धि २.९ मतदान स्थलमा मतगणना गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।	मतदान स्थलमा मतगणना गर्ने कार्यको लागि कानूनी व्यवस्था गर्ने ।	नभएको	भएको हुने	कानूनी व्यवस्था भएको वर्ष	परिमार्जित निर्वाचन कानून	संसदबाट पास हुनेछ ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	मतदान स्थलमा मतगणना कार्य हुने मतदान स्थलको प्रतिशत:	मतदान स्थलको प्रतिशत: ०	मतदान स्थलको प्रतिशत: २५ प्रतिशत	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	कानून संसदबाट पास हुनेछ ।
	निर्वाचनको परिणाम छिटो प्राप्त भएको हुने	परिणाम प्राप्त गर्न लाग्ने औसत समय: ७२ घण्टा	परिणाम प्राप्त गर्न लाग्ने औसत समय: ४८ घण्टा	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	कानूनी व्यवस्था भएको हुने
उपलब्धि २.१० आयोग र मातहत कार्यालयबाट एकैसाथ सूचना प्रवाह हुने	विद्युतीय प्रणाली मार्फ एकैसाथ सूचना प्रवाह हुने व्यवस्था	कार्यालयहरूको प्रतिशत: ०	कार्यालयहरूको प्रतिशत: १०० प्रतिशत	योजना अवधिको अन्त्यमा	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
विद्युतीय प्रणालीको विकास र संचालन गरिने छ ।	भएका आयोगका मातहतका कार्यालयहरुको प्रतिशत					
उपलब्धि २.१२ निर्वाचनमा सञ्चार माध्यम एवम् सामाजिक सञ्जालको प्रयोगलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ	सामाजिक सञ्जाल सञ्चालन रणनीति निर्माण	मसौदा भएको	निर्माण भएको हुने	दोस्रो वर्ष	सामाजिक सञ्जाल सञ्चालन रणनीति वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	आयोग आवद्ध भएको सामाजिक सञ्जालहरु	सामाजिक सञ्जालहरुको संख्या: २	सामाजिक सञ्जालहरुको संख्या: ४	अधार वर्ष अन्तिम वर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन	
	आयोग आवद्ध भएको सामाजिक सञ्जालमा पहुँच भएका प्रयोगकर्ताहरु को संख्यामा वृद्धि	प्रयोगकर्ताहरुको संख्या: ३३०००	प्रयोगकर्ताहरुको संख्या: २५००००	योजना अवधिभर	वार्षिक प्रतिवेदन	सरोकारवाला आम जनताले आयोगको सामाजिक संजालमा आवद्ध भएको हुने

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
अपेक्षित परिणाम ३: निर्वाचन सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी सुधार भएको हुने।						
उपलब्धि ३.१ निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तर्जुमा गरिनेछ ।	राष्ट्रिय निर्वाचन नीति तर्जुमा भएको हुने ।	नभएको	भएको	योजनाको दोस्रो वर्ष	स्वीकृत राष्ट्रिय निर्वाचन नीति	आयोगद्वारा प्रस्तावित नीति स्वीकृत भई लागु हुने ।
उपलब्धि ३.२ निर्वाचन आयोग ऐन मा समसामयिक परिमार्जन गरिनेछ	निर्वाचन आयोग ऐनमा समसामयिक परिमार्जन भएको हुने ।	प्रक्रियामा रहेको	भएको हुने	योजनाको दोस्रो वर्ष	परिमार्जित निर्वाचन ऐन	निर्वाचन ऐन संसदबाट पास हुनेछ ।
उपलब्धि ३.३ एकीकृत निर्वाचन	एकीकृत निर्वाचन कानून	नभएको	भएको हुने	योजनाको दोस्रो वर्ष	तर्जुमा भएको एकीकृत	एकीकृत निर्वाचन कानून

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
कानूनको तर्जुमा गरिनेछ ।	तर्जुमा भएको हुने ।				निर्वाचन कानून	संसदबाट पारित भएको हुनेछ ।
उपलब्धि ३.४ राजनीतिक दल दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी कानूनी परिमार्जन गरिनेछ	राजनीतिक दल दर्ता तथा नियमन सम्बन्धी कानूनी परिमार्जन भएको हुने	नभएको	भएको हुने	योजनाको दोस्रो वर्ष	परिमार्जित राजनीतिक दल दर्ता तथा नियमन कानून	कानून संसदबाट पारित भएको हुनेछ ।
उपलब्धि ३.५ विदेशमा रहेका	विदेशमा रहेका नेपाली	प्रारम्भिक अध्ययन भएको	विस्तृत अध्ययन प्रतिवेदन	आधार वर्ष र अन्तिम वर्ष	अध्ययन प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
नेपाली नागरिकहरूको मताधिकार सम्बन्धमा अध्ययन गरी कानूनमा सो व्यवस्थाको लागि पहल गरिनेछ ।	नागरिकहरूको मताधिकार सम्बन्धमा अध्ययन					
	कानूनको मसौदा तर्जुमा भएको हुने ।	नभएको	भएको	अन्तिम वर्ष	तर्जुमा भएको कानूनको मस्यौदा	मुख्य सरोकारवाला राजनीतिक दलहरू कानून ल्याउन सहमत भएको हुनेछन् ।
उपलब्धि ३.६	तर्जुमा तथा परिमार्जन	निर्देशिका संख्या :	निर्देशिका संख्या:...	वार्षिक	वार्षिक	नयाँ आयोग ऐन र एकीकृत

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
निर्वाचनसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधिहरू तर्जुमा तथा परिमार्जन गरिनेछ ।	गरिएका निर्वाचनसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधिहरूको संख्या	कार्यविधि संख्या :	कार्यविधि संख्या:....		प्रतिवेदन	निर्वाचन कानून संसदबाट पारित भई सो अनुसार निर्देशिका र कार्यविधि तर्जुमा हुने ।
उपलब्धि ३.७ निर्वाचनमा संलग्न हुने व्यक्ति एवम् संस्थाको आचारसंहिता तयार	निर्वाचनमा संलग्न हुने जनशक्ति तथा सरोकारवाला व्यक्ति एवम्	नभएको	भएको	योजनाको दोस्रो वर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
गरी लागू गरिनेछ	संस्थाको आचारसंहिता					
	निर्वाचन सम्बद्ध सरोकारवालाह रूको गुनासोको संख्यामा कमी	गुनासोको संख्या:	गुनासोको संख्या:	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	अचार संहिता पालनामा सम्पूर्ण सरोकारवालाह रूको प्रतिबद्धता र पालना हुने
उपलब्धि ३.८ निर्वाचन विवाद निरूपण कार्यविधि	निर्वाचन विवाद निरूपण कार्यविधि २०७६	निर्वाचन विवाद संख्या: ० विवाद निरूपण	निर्वाचन विवादको संख्या:..... विवाद निरूपण	योजनाको अवधिभर	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
२०७६ लाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।	बमोजिम निर्वाचन विवाद निरूपण	भएको प्रतिशत: ...	भएको प्रतिशत: १०० प्रतिशत			
अपेक्षित परिणाम ४ : संविधान र कानून बमोजिम राजनीतिक दल दर्ता र नियमनलाई व्यवस्थित गर्ने						
उपलब्धि ४.१ राजनीतिक दल दर्ता र अभिलेख व्यवस्थापनलाई सूचना प्रविधि सँग आवद्ध	सफ्टवेयरका निर्माण भएको हुने । संघ, प्रदेश, र स्थानीय तहमा सूचीकृत भएका	सफ्टवेयरका संख्या : ३ सूचीकृत राजनीतिक दलको संख्या: १२४	सफ्टवेयरका संख्या: ४ सूचीकृत राजनीतिक दलको प्रतिशत: १००	वार्षिक वार्षिक प्रतिवेदन	आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार	राजनीतिक दलहरूले आयोगमा कार्यान्वयनमा ल्याउने प्रणाली मार्फत आफ्ना

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
गरिनेछ ।	राजनीतिक दलको संख्या					सूचनाहरू सार्वजनिक गर्न सहयोग गर्नेछन् राजनीतिक दलहरूलाई सबै तहमा सूचीकृत हुनेछन् ।
	संविधान तथा कानूनले निर्धारण गरेको समावेशी सिद्धान्त	राजनीतिक दलको संख्या : १२४	दलको प्रतिशत: २५ प्रतिशत	वार्षिक	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार	राजनीतिक दलहरूले समावेशी प्रतिनिधित्व गराउने छन् ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	अनुसार राजनीतिक दलको सबै तहका समितिहरूमा समानुपातिक समावेशी प्रतिनिधित्व भएको दलको संख्या					
उपलब्धि ४.२ आयोग र राजनीतिक दल बीचको	आयोग र राजनीतिक दल बीचको	सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने दलको संख्या : १९	सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने दलको संख्या : ५०	वार्षिक	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार	दलहरूले निर्वाचन सम्पर्क व्यक्ति

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
प्रभावकारी समन्वयका लागि संयन्त्रको व्यवस्था गरिनेछ ।	प्रभावकारी समन्वयका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने दलको संख्या					तोक्नेछन् ।
उपलब्धि ४.३ राजनीतिक दललाई राज्यको तर्फबाट दिईने अनुदान सम्बन्धी मापदण्ड र प्रक्रिया निर्धारण गरिनेछ	पछिल्लो प्राप्त मतका आधारमा राजनीतिक दललाई अनुदान उपलब्ध गराउने कानूनी	नभएको	भएको हुने		राजनीतिक दललाई अनुदान उपलब्ध गराउने कानून	संघीय संसदबाट कानून पास भएको हुने ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	व्यवस्था हुने					
	राज्यको तर्फबाट अनुदान प्राप्त गर्ने राजनीतिक दलको संख्या	० (आधार वर्षमा नभएको)	अनुदान प्राप्त गर्ने राजनीतिक दलको संख्या: ४	निर्वाचन पश्चात	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार	कानूनी व्यवस्था भएको हुने ।
उपलब्धि ४.४ राजनीतिक दलको आयव्यय र निर्वाचन सम्बन्धी खर्चलाई पारदर्शी बनाउन प्रविधिमा आधारित	बैंकिङ प्रणाली मार्फत आमदानी, व्यवस्थापन र सोही प्रणाली मार्फत खर्च	बैंकिङ प्रणाली मार्फत विवरण बुझाउने राजनीतिक दलको संख्या: ०	विवरण बुझाउने राजनीतिक दलको संख्या: निर्वाचनमा समावेश भएका सबै राजनीतिक दलहरू (१०० प्रतिशत)	वार्षिक	राजनीतिक वित्त व्यवस्थापन प्रणाली	तोकिएको प्रविधिको प्रयोग राजनीतिक दलबाट भएको हुनेछ ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
प्रणालीको विकास गरिनेछ ।	तथा आयव्ययको विवरण सार्वजनिक गर्ने राजनीतिक दलको संख्या					
	निर्वाचन खर्च प्रतिवेदन प्रणालीको विकास गरिनेछ।	भएको/नभएको	भएको	योजनाको दोश्रो वर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन	
उपलब्धि ४.५ निर्वाचन आचारसंहिताको निगरानी प्रणाली को	आचारसंहिता उल्लंघनका उजुरी फर्छ्यौटको	उजुरी फर्छ्यौटको प्रतिशत: १००%	उजुरी फर्छ्यौटको प्रतिशत: १००%	निर्वाचन अवधि र निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन र आचारसंहिता	सबै सरोकारवाला हरूबाट आचारसंहिताको

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
बिकाश गरी आचारसंहिता पालनालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।	प्रतिशत				प्रतिवेदन	पालना भएको हुनेछ उजुरी र सचेतना गर्ने सम्मको पहुँच भएको हुनेछ ।
	आचारसंहिता उल्लंघन भएका उजुरी संख्यामा कमी आएको हुने	आचारसंहिता उल्लंघन भएका उजुरी संख्या:	आचारसंहिता उल्लंघन भएका उजुरी संख्या:	निर्वाचन पश्चात	निर्वाचन प्रतिवेदन	निर्वाचन आचारसंहिता पालना भएको हुनेछ ।
उपलब्धि ४.६	स्वमूल्याङ्कन	नभएको	भएको	वार्षिक	स्वमूल्याङ्कन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
राजनीतिक दलहरूको स्वमूल्याङ्कन प्रणालीको विकास गरिनेछ ।	प्रणाली विकास भएको हुने ।				प्रणाली	स्वमूल्याङ्कन प्रणाली प्रयोग भएको हुनेछ ।
	स्वमूल्याङ्कन प्रणालीको लागि युजर आइडी दिइनेछ ।	नभएको	भएको	वार्षिक	वार्षिक प्रतिवेदन	
	आफना विवरण दलले नै प्रविष्ट गर्ने अधिकार दिइनेछ ।	नभएको	भएको	वार्षिक	वार्षिक प्रतिवेदन	
	स्वमूल्याङ्कन प्रणालीमा विवरण	दलको प्रतिशत: ०	दलको प्रतिशत: २५ प्रतिशत	वार्षिक	वार्षिक प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	उपलब्ध गराउने दलको प्रतिशत					
उपलब्धि ४.७ निर्वाचित जन प्रतिनिधिको एकीकृत अभिलेख तयार गरी अध्यावधि गरिने	निर्वाचित जन प्रतिनिधिको एकीकृत अभिलेख	निर्वाचित जन प्रतिनिधिको अभिलेख: भएको	निर्वाचित जन प्रतिनिधिको अभिलेख अद्यावधिक भएको	आधार वर्ष अन्तिम वर्ष	अद्यावधिक अभिलेख विवरण	
उपलब्धि ४.८ आयोग र राजनीतिक दलका पदाधिकारी तथा निर्वाचनका	राजनीतिक दलका पदाधिकारी तथा निर्वाचनका	अन्तरक्रियाको संख्या: ६	अन्तरक्रियाको संख्या: १२	वार्षिक	कार्यक्रमको प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
सरोकारवालाहरूको अन्तर सम्बन्धलाई सुदृढ गर्दै लगिनेछ।	सरोकारवालाह रू संग भएको अन्तरक्रिया					
	अन्तरक्रियामा सहभागी भएका राजनीतिक दलका पदाधिकारी तथा निर्वाचनका सरोकारवाला हरूको संख्या	अन्तरक्रियामा सहभागीको संख्या: ५००	अन्तरक्रियामा सहभागीको संख्या: ४०००	वार्षिक	कार्यक्रमको प्रतिवेदन	वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत भएको र राजनीतिक दलको सहभागिता भएको हुने
अपेक्षित परिणाम ५ : निर्वाचन एवं नागरिक शिक्षामा समन्वय र सहकार्य						

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
अभिवृद्धि भएको हुने ।						
उपलब्धि ५.१ निर्वाचन शिक्षा तथा नागरिक शिक्षामा नागरिकको पहुँच विस्तार गरिनेछ ।	निर्वाचन शिक्षा तथा सूचना केन्द्र भ्रमण गर्ने आगन्तुकहरूको कुल संख्या	भ्रमणकर्ताको कुल संख्या : ३७८६ महिला : १८३२ पुरुष : १९५४ (२०७५ श्रावण देखि २०७६ असार सम्मको तथ्यांक)	भ्रमणकर्ताको कुल संख्या : ३२००० केन्द्रमा ४०००×३+२०००×२ प्रदेशमा (४×१०००×३+४× ५००×२)	योजना अवधिभर	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार, अभिलेख	निर्वाचन वर्षमा EEIC काम प्रभावित हुने । निर्वाचन शिक्षा हासिल गर्न शैक्षिक संस्था, सरोकारवालाह रूको चाहना र सक्रियता वृद्धि भएको हुनेछ ।
	निर्वाचन शिक्षा विषयमा क्षमता	भ्रमणकर्ताको	भ्रमणकर्ताको	वार्षिक	निर्वाचन शिक्षा	सबै समुहबाट

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	अभिवृद्धि भयो भन्ने भ्रमणकर्ताको प्रतिशत	प्रतिशत: १०० प्रतिशत	प्रतिशत: १०० प्रतिशत		तथा सूचना केन्द्र मुल्यांकन फारम	प्रति समुह ३ जनाको पृष्ठपोषण फारम भरिने
	सञ्चार माध्यमबाट प्रकाशन /प्रसारण भएको मतदाता शिक्षा सम्बन्धी छापा, श्रव्य, श्रव्य-दृश्य सामग्रीको	छापा, श्रव्य, श्रव्य- दृश्य सामग्री प्रकार :१, संख्या :२ र प्रकाशन /प्रसारण पटक :१ (स्रोत: २०७४ निर्वाचन)	छापा, श्रव्य, श्रव्य- दृश्य सामग्री प्रकार: ४, संख्या : ९ र प्रकाशन /प्रसारण पटक : आवश्यकता अनुसार (निर्वाचन वर्षमा)	वार्षिक	एकीकृत विद्युतीय तथ्याङ्क भण्डार	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	प्रकार, संख्या र पटक					
	विद्यालय तथा लक्षित वर्गका लागि पाठ्यक्रम तयारी तथा परिमार्जन गर्ने	पाठ्यक्रमको कुल संख्या ... (विद्यालय : २ - (कक्षा ९ र १०), लक्षित वर्ग : ०)	पाठ्यक्रमको कुल संख्या : १० (विद्यालय ९, लक्षित वर्ग: विद्यार्थी र शिक्षक, कक्षा ६ देखि स्नातक तह सम्म, समुदायमा आधारित संस्थाहरू)	वार्षिक	एकीकृत विद्युत्तीय तथ्यांक भण्डार पाठ्यक्रम प्रतिवेदन	
	निर्वाचन शिक्षामा सिमान्तकृत	सहभागीहरूको कुल संख्या :	सहभागीहरूको कुल संख्या : १०००	वार्षिक	वार्षिक प्रतिवेदन	श्रोत उपलब्ध भएको हुने ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	वर्गको आमपहुँच (Outreach) भएका सहभागीहरूको संख्या	२२०				
उपलब्धि ५.२ निर्वाचन व्यवस्थानमा प्रदेश तथा स्थानीय तहसँगको समन्वय र सहकार्य बढाउदै लगिनेछ	प्रदेश तथा स्थानीय तह सँगको समन्वयमा संचालित निर्वाचन शिक्षा कार्यक्रम बाट	नागरिकहरूको कुल संख्या : ४१७४	नागरिकहरूको कुल संख्या : २०५००	वार्षिक	वार्षिक प्रतिवेदन	प्रदेश सरकार र स्थानीय तहले कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्नेछन् ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	लाभान्वित भएका नागरिकहरूको संख्या					
उपलब्धि ५.३ आयोगको प्रचार सामग्री सम्प्रेषणमा नेपाल सरकारको कल्याणकारी विज्ञापन कार्यक्रमको उपयोग गरिनेछ ।	सरकारको कल्याणकारी विज्ञापनको रूपमा प्रकाशित/प्रशा रित निर्वाचन शिक्षा सामाग्रीको प्रकार, संख्या र	निर्वाचन शिक्षा सामाग्रीको (नभएको)	निर्वाचन शिक्षा सामाग्रीको प्रकार : ३, संख्या : १५ र पटक : आवश्यकता अनुसार (टि.भि, रेडियो र छापा)	निर्वाचनको अवधि	वार्षिक प्रतिवेदन निर्वाचन प्रतिवेदन	नेपाल सरकारको कल्याणकारी विज्ञापन कार्यक्रम निरन्तर उपलब्ध हुनेछ ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	पटक					
उपलब्धि ५.४ सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूबाट सञ्चालन हुने विषयगत तालिममा निर्वाचन एवम् नागरिक शिक्षाको आन्तरिकीकरण	निर्वाचन सम्बन्धी विषय समावेश भएका पाठ्यक्रमहरू (लोकसेवा आयोग लगायत) को प्रकार र संख्या	पाठ्यक्रमहरूको प्रकार :(नभएको)	पाठ्यक्रमहरूको प्रकार : ५	वार्षिक	निकायहरूसँग भएको समझदारी पत्र (MOU) पाठ्यक्रममा समावेश भएको विषय	सार्वजनिक प्रशिक्षण संस्थाहरूमा निर्वाचन सम्बन्धी पाठ्यक्रम र Session सञ्चालन गर्न तत्पर हुनु।
	सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूबाट	तालिमका सहभागीको कुल संख्या :.....	तालिमका सहभागीको कुल संख्या:.....	वार्षिक	तालिम प्रतिवेदन	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	सञ्चालन भएका विषयगत तालिमका सहभागीहरूको संख्या					
	निर्वाचन सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने सार्वजनिक प्रशिक्षण केन्द्रहरूको संख्या	केन्द्रहरूको संख्या : ०	केन्द्रहरूको संख्या : ५	वार्षिक	तालिम प्रतिवेदन आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन	
उपलब्धि ५.५	आयोगको			आधार वर्ष	आयोगको	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
निर्वाचनका प्रक्रियामा लैङ्गिक तथा समावेशिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।	परिमार्जित लैंगिक तथा समावेशीकरण नीति			अन्तिम वर्ष	वार्षिक प्रतिवेदन	
	लैङ्गिकमैत्री तथा समावेशी निर्वाचन सामग्रीहरू	लैङ्गिकमैत्री तथा समावेशी निर्वाचन सामग्रीहरूको संख्या : ..... (विद्युतीय: ०, छापा: ...)	लैङ्गिकमैत्री तथा समावेशी निर्वाचन सामग्रीहरूको संख्या : १०० (विद्युतीय: ५०, छापा: ५०)	वार्षिक	लैङ्गिक तथा समावेशिता सम्बन्धी प्रतिवेदन	
उपलब्धि ५.६ निर्वाचनका प्रक्रियाहरूमा	सरोकारवाला हरूको भूमिका पहिचान गरी	Civic Engagement Policy नभएको	Civic Engagement Policy	आधार वर्ष अन्तिम वर्षको तुलनात्मक	Civic Engagement Policy को	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
सरोकारवालाको भूमिका पहिचान गरी समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।	Civic Engagement Policy निर्माण भएको हुने			विवरण	तर्जुमा	
	निर्वाचन सम्बन्धी कार्य गर्ने नागरिक समाजका संस्थाहरू संग समन्वय गरी सञ्चालन गरिएका कार्यक्रमको	कार्यक्रमको संख्या: ६ (आम सञ्चार, लैङ्गिक तथा समावेशी समूह, पर्वेक्षण समूह, सामुदायिक सिकाई केन्द्र, अपाङ्गता क्षेत्रका संघ/संस्था	कार्यक्रमको संख्या : ४०	वार्षिक	कार्यक्रम प्रतिवेदन आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन	श्रोत व्यवस्था नागरिक समाजहरूबाट सहयोग र सहकार्य हुने ।

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	संख्या	)				
उपलब्धि ५.७: निर्वाचनसँग सम्बन्धित विषयमा संलग्न गैरसरकारी संस्था र अन्य निकाय बीच समन्वय समन्वय र सहकार्य प्रवर्द्धन गरिनेछ	<ul style="list-style-type: none"> गैर सरकारी संस्था अन्य निकायसँग समन्वय र सहकार्यबाट सम्पन्न भएका कार्यक्रम हरूको संख्या 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम हरूको संख्या: ० 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रमहरूको संख्या: २५ 	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक 	<ul style="list-style-type: none"> कार्यक्रम प्रतिवेदन वार्षिक प्रतिवेदन 	गैर सरकारी संस्था अन्य निकायहरू बाट सहयोग र सहकार्य हुने ।
उपलब्धि ५.८: निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा	<ul style="list-style-type: none"> निर्वाचन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा 	<ul style="list-style-type: none"> अध्ययनको संख्या: २ 	<ul style="list-style-type: none"> अध्ययनको संख्या: १० 	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक 	<ul style="list-style-type: none"> अध्ययन प्रतिवेदन 	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
अन्तराष्ट्रिय स्तरमा विकास भएका नविनतम ज्ञान, सीप र असल अभ्यासहरूको अवलम्बन गर्न अध्ययन, अनुसन्धान, संकलन प्रकाशन र प्रचार प्रसार गरिनेछ	अन्तराष्ट्रिय स्तरमा विकास भएका नविनतम ज्ञान, सीप र असल अभ्यासहरूमा गरिएको अध्ययनको संख्या,				<ul style="list-style-type: none"> आयोगको प्रतिवेदन 	
उपलब्धि ५.९ मतदाता नामावली दर्ता र अद्यावधि	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह संगको समन्वयमा 	<ul style="list-style-type: none"> अद्यावधिक गरिएको नामावली 	<ul style="list-style-type: none"> अद्यावधिक गरिएको नामावली प्रतिशत: १०० 	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक 	<ul style="list-style-type: none"> वार्षिक प्रतिवेदन 	स्थानीय तहसँग समन्वय र सहकार्य

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
कार्यलाई स्थानीय तह सँग समन्वय गरी सञ्चालन गर्ने	अद्यावधिक गरिएको नामावली प्रतिशत	प्रतिशत: ०	प्रतिशत			
उपलब्धि ५.१२ निर्वाचन अनुगमन तथा पर्यवेक्षण लाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> निर्वाचन पश्चातको पर्यवेक्षण बाट प्राप्त सुझावहरूको संख्या र कार्यन्वयन भएको प्रतिशत 	<ul style="list-style-type: none"> सुझावहरूको संख्या: १५० (२०७४ निर्वाचन समीक्षा) कार्यान्वयन भएको प्रतिशत: 	<ul style="list-style-type: none"> सुझावहरूको संख्या: ..... कार्यन्वयन भएको प्रतिशत: १०० 	<ul style="list-style-type: none"> आधार वर्ष अन्तिम वर्ष 	<ul style="list-style-type: none"> अन्तिम प्रतिवेदन 	

अपेक्षित लक्ष्य (Expected Goal)	सूचक (Indicators)	आधार वर्षको तथ्यांक (Baseline)	परिमाणात्मक लक्ष्य (Target २०८०-८१)	तथ्यांक संकलन/ रिपोर्टिंग समयसीमा (Frequency)	पुष्ट्याईको आधार (Means of Verification)	जोखिम तथा अनुमान (Risks & Assumptions)
	<ul style="list-style-type: none"> पर्यवेक्षण निर्देशिका परिमार्जन गरी मापदण्ड निर्धारण भएको हुने 	<ul style="list-style-type: none"> पर्यवेक्षण निर्देशिका तथा मापदण्ड नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> परिमार्जित पर्यवेक्षण निर्देशिका तथा मापदण्ड 	<ul style="list-style-type: none"> आधार वर्ष अन्तिम वर्ष 	<ul style="list-style-type: none"> अन्तिम प्रतिवेदन 	

यस तेस्रो पञ्चवर्षीय रणनीतिक योजनाको कार्यान्वयनबाट योजनाले परिलक्षित गरेको दुरदृष्टिलाई सम्बोधन गर्दै तय गरिएका लक्ष्य एवम् उद्देश्य प्राप्त भई निर्वाचन व्यवस्थापनको समग्र पक्ष सुदृढ हुने अपेक्षा निर्वाचन आयोगले गरेको छ ।

